

Forest Stewardship Council®

Certifikacija verige sledljivosti (CoC)

FSC-STD-40-004 V3-1 SLO

Naslov: Certifikacija verige sledljivosti

Koda dokumenta: FSC-STD-40-004 V3-1 SLO

Odobritev: 14. januar 2021

Kontakt: FSC International Center
Performance and Standards Unit
Adenauerallee 134
53113 Bonn, Nemčija

 +49-(0)228-36766-0

 +49-(0)228-36766-30

 policy_standards@fsc.org

© 2021 Forest Stewardship Council, A.C. Vse pravice pridržane.

FSC® F000100

Nobenega dela tega dokumenta, ki je zaščiten z avtorskimi pravicami založnika, ni dovoljeno reproducirati ali kopirati v kakršni koli obliki ali s kakršnimikoli sredstvi (grafično, elektronsko ali mehansko, vključno s fotokopiranjem, snemanjem, magnetnim zapisovanjem ali sistemi za pridobivanje informacij) brez pisnega dovoljenja založnika.

Tiskane kopije niso nadzorovane in so namenjene le za referenco. Prosim, da se sklicujete na elektronsko različico na spletnem mestu FSC (fsc.org), kar je zagotovilo, da uporabljate najnovejšo različico.

Forest Stewardship Council (FSC) je neodvisna, neprofitna in nevladna organizacija, ustanovljena z namenom podpore okoljsko odgovornemu, družbeno koristnemu in ekonomsko vzdržnemu upravljanju svetovnih gozdov.

Vizija FSC je, da se pri upravljanju svetovnih gozdov upošteva socialne, ekološke in ekonomske pravice ter potrebe sedanje generacije, ne da bi pri tem ogrozili pravice in potrebe prihodnjih generacij.

Uvod

FSC veriga sledljivosti (CoC) je pot proizvodov od gozda ali v primeru recikliranih materialov od trenutka, ko je material ponovno pridobljen, do točke, kjer se proizvod proda s FSC trditvijo in/ali je končan in označen s FSC oznako. CoC vključuje vsako stopnjo pridobivanja, predelave, trgovanja in distribucije, kjer napredovanje na naslednjo stopnjo dobavne verige pomeni spremembo lastništva proizvoda.

Vsaka sprememba lastništva v dobavni verigi FSC-certificiranih proizvodov zahteva vzpostavitev učinkovitih sistemov upravljanja CoC na ravni posamezne organizacije ter njihovo preverjanje s strani neodvisnega FSC-akreditiranega certifikacijskega organa, če organizacija želi podati FSC trditev o svojih proizvodih.

FSC certifikacija takih sistemov upravljanja je zasnovana tako, da zagotavlja verodostojno zagotovilo, da proizvodi, ki se prodajajo s FSC trditvijo, izvirajo iz dobro upravljanih gozdov, nadzorovanih virov, recikliranih materialov ali njihove mešanice. FSC CoC certifikacija tako omogoča transparenten pretok blaga iz teh materialov skozi dobavno verigo.

Zgodovina različic

V1-0 Septembra 2004 je upravni odbor FSC odobril prvo različico "FSC-STD-40-004 V1-0: FSC CoC standard za podjetja, ki dobavljajo in proizvajajo FSC-certificirane proizvode".

V2-0 Ta pomembna revizija standarda je uvedla nove koncepte v CoC, kot so skupine proizvodov in kreditni sistem. Upošteva različna priporočila treh tehničnih delovnih skupin, ki so se sestajale med oktobrom 2005 in februarjem 2007, ter prispevke deležnikov iz različnih javnih osnutkov in razpravnega dokumenta "FSC FSC-DIS-01-013: *Pregled in revizija FSC CoC standarda*". Različica V2-0 je bila odobrena s strani upravnega odbora FSC na 46. srečanju novembra 2007.

V2-1 Ta manjša revizija standarda je uvedla nove zahteve v FSC CoC glede zavezanosti imetnikov certifikata vrednotam FSC ter varnosti in zdravja pri delu. Ta različica dokumenta je bila odobrena s strani direktorja politike FSC 1. oktobra 2011.

V3-0 Ta večja revizija standarda je upoštevala pet resolucij generalne skupščine FSC 2011 (resolucije 38, 43, 44, 45 in 46) ter študije, ki jih je naročil FSC International o metodologiji navzkrižnih kreditov, integriteti dobavne verige in možnostih najboljšega možnega vrednotenja predpotrošniških ponovno uporabljenih materialov v FSC sistemu. Ta različica dokumenta je bila odobrena s strani upravnega odbora FSC na njihovem 73. srečanju novembra 2016.

V3-1 Ta manjša revizija standarda je uvedla nove temeljne delovne zahteve FSC v certifikacijo verige sledljivosti FSC in vključila spremembe ter uredniški pregled za izboljšanje učinkovitosti standarda, kot je vključitev svetovalnih priporočil in interpretacij. Ta različica dokumenta je bila odobrena s strani upravnega odbora FSC januarja 2021.

Vsebina

A	Cilj	5
B	Področje	5
C	Datum začetka veljavnosti in obdobje veljavnosti	6
D	Reference	6
DEL I: Splošne zahteve		8
1	Sistem upravljanja CoC	8
2	Pridobivanje materialov	10
3	Ravnanje z materiali	11
4	Evidenca FSC materialov in proizvodov	11
5	Prodaja	12
6	Skladnost z zakonodajo o zakonitosti lesa	14
7	Temeljne delovne zahteve FSC	15
DEL II: Nadzor FSC trditev		17
8	Vzpostavitev skupin proizvodov za nadzor FSC trditev	17
9	Transforni sistem	18
10	Procentni sistem	19
11	Kreditni sistem	21
DEL III: Dopolnilne zahteve		23
12	Zahteve za FSC označevanje	23
13	Zunanje izvajanje storitev (outsourcing)	23
DEL IV: Merila upravičenosti za posamezno, večlokacijsko in skupinsko CoC certifikacijo		25
14	Upravičenost do posamezne CoC certifikacije	25
15	Upravičenost do večlokacijske CoC certifikacije	25
16	Upravičenost do skupinske CoC certifikacije	26
Priloga A. Primeri skupin proizvodov (informativno)		28
Priloga B. Primeri uporabe FSC kontrolnih sistemov (informativno)		29
Priloga C. Primeri komponent proizvodov, ki morajo biti certificirane (normativno)		31
Priloga D. Samoocena temeljnih delovnih zahtev FSC (normativno)		34
Priloga E. Pojmi in definicije		43

A Cilj

Cilj tega standarda je določiti minimalne zahteve za upravljanje in proizvodnjo v okviru CoC znotraj organizacije, da se dokaže, da gozdni materiali in proizvodi, ki so kupljeni, označeni in prodani kot FSC-certificirani, izvirajo iz dobro upravljanih gozdov, nadzorovanih virov, recikliranih materialov ali njihove mešanice ter da so vse povezane trditve zakonite in točne.

B Področje

Gre za osrednji standard za FSC CoC certifikacijo in določa zahteve, ki veljajo za vse CoC certificirane organizacije in kandidate v zvezi s pridobivanjem, predelavo, označevanjem in prodajo gozdnih proizvodov kot FSC-certificiranih.

Okvir 1. Komu je namenjena FSC CoC certifikacija?

Da bi bil proizvod lahko označen kot FSC-certificiran, mora obstajati neprekinjena veriga organizacij, ki so neodvisno certificirane s strani FSC-akreditiranih certifikacijskih organov. Ta veriga mora zajemati vsako spremembo zakonitega lastništva proizvoda od certificiranega gozda ali točke pridobitve recikliranega materiala do organizacije, ki proizvod prodaja s FSC trditvijo na prodajnih dokumentih in/ali do točke, kjer je proizvod dokončan in označen s FSC oznako. Zato je CoC certifikacija obvezno za vse organizacije v dobavni verigi gozdnih proizvodov, ki imajo zakonito lastništvo nad certificiranimi proizvodi in izvajajo vsaj eno od naslednjih dejavnosti:

- a) prodajajo FSC-certificirane proizvode s FSC trditvami na prodajnih dokumentih;
- b) označujejo proizvode kot FSC-certificirane;
- c) proizvajajo ali spreminjajo sestavo (npr. mešanje ali dodajanje gozdnih materialov v proizvod) ali fizično celovitost (npr. prepakiranje, ponovno označevanje) proizvodov, ki se prodajajo s FSC trditvami;
- d) oglašujejo FSC-certificirane proizvode, razen končnih in FSC označenih proizvodov, ki jih lahko promovirajo tudi necertificirani deležniki (npr. trgovci na drobno) v skladu s standardom FSC-STD-50-002 Zahteve za uporabo FSC blagovnih znamk za necertificirane uporabnike.

OPOMBA: FSC trditve so obvezne v primerih, ko želijo stranke v dobavni verigi uporabljati FSC-certificirane proizvode kot vhodne materiale za proizvodnjo drugih certificiranih proizvodov in/ali za nadaljnjo prodajo kot FSC-certificirane.

CoC certificiranje ni obvezno za organizacije, ki zagotavljajo storitve certificiranim organizacijam, ne da bi prevzele zakonito lastništvo nad certificiranimi proizvodi, vključno z:

- a) posredniki in dražbenimi hišami, ki urejajo trgovino s certificiranimi proizvodi med kupcem in prodajalcem;
- b) ponudniki logističnih storitev, ki prevažajo in/ali začasno skladiščijo certificirane proizvode brez spreminjanja njihove sestave ali fizične celovitosti;
- c) izvajalci, ki delujejo v skladu s pogodbo o zunanem izvajanju storitev (outsourcing) v skladu s poglavjem 13 tega standarda.

OKVIR 2. Katere sestavine proizvoda morajo biti certificirane?

Vse sestavine proizvoda, ki temeljijo na gozdnih materialih in imajo funkcionalni namen, morajo biti skladne z zahtevami CoC nadzora. Sestavina ima funkcionalni namen, če njena odstranitev vpliva na funkcioniranje proizvoda. Sestavine na osnovi gozdnih materialov, ki imajo sekundarne funkcije (npr. za transport, zaščito ali doziranje), so lahko izvzete iz zahtev CoC nadzora.

Embalaža, ki je izdelana iz gozdnih surovin (npr. papir ali les), se obravnava kot ločen element od proizvoda v notranjosti. Zato se lahko organizacija odloči, da bo certificirala embalažo, vsebino/ proizvod ali oboje.

OPOMBA: Pri proizvodih iz ne-lesnih gozdnih proizvodov (ang. Non-timber forest products – NTFP) je sprejemljivo, da je certificirana samo ena sestavina/komponenta, pod pogojem, da je na FSC oznaki in/ali spremljajočih izjavah jasno navedena certificirana sestavina/komponenta.

Ta standard je razdeljen na štiri dele. I. in II. del zajemata splošne zahteve, ki so obvezne za vse imetnike CoC certifikata. Zahteve iz III. in IV. dela se uporabljajo glede na obseg posameznega certifikata.

Vsi vidiki tega standarda se štejejo za normativne, vključno z obsegom, datumom začetka veljavnosti, referencami, izrazi in definicijami, tabelami, okvirji in prilogami, razen če ni navedeno drugače.

C Datum začetka veljavnosti in obdobje veljavnosti

Datum odobritve	januar 2021
Datum objave	2. februar 2021
Datum začetka veljavnosti	2. maj 2021
Prehodno obdobje	2. maj 2021 – 1. maj 2022
Obdobje veljavnosti	do zamenjave ali umika

OPOMBA: Do konca prehodnega obdobja morajo biti vsi imetniki certifikata ocenjeni v skladu s to različico standarda.

D Reference

FSC-STD-40-004 je glavni standard, ki se uporablja za certificiranje vseh organizacij v okviru CoC in se lahko kombinira z dopolnilnimi standardi v skladu z obsegom certifikata organizacije, kot je določeno v tabeli A.

Dokumenti, navedeni kot dopolnilni standardi in drugi normativni dokumenti, so pomembni za uporabo FSC-STD-40-004. Za reference brez datuma velja najnovejša izdaja navedenega dokumenta, vključno z vsemi spremembami in dopolnitvami.

TabeLA A. Normativni okvir FSC CoC

Normativni dokumenti FSC, ki veljajo za vse imetnike CoC certifikata	
FSC-STD-40-004 <i>Certifikacija verige sledljivosti</i> FSC-STD-40-004a <i>FSC FSC klasifikacija proizvodov (Dodatek k FSC-STD-40-004)</i> FSC-DIR-40-004 <i>FSC direktiva o certifikaciji sledljivosti</i> FSC-POL-01-004 <i>Politika za povezovanje organizacij s FSC</i>	
Dopolnilni normativni dokumenti (uporabni glede na obseg certifikata)	
Dejavnosti	Ustrezni normativni dokumenti
Skupinska ali večlokacijska CoC certifikacija	FSC-STD-40-003 <i>Certifikacija sledljivosti za več lokacij</i>
Pridobivanje nadzorovanega lesa	FSC-STD-40-005 <i>Zahteve za pridobivanje nadzorovanega lesa</i> FSC-DIR-40-005 <i>FSC direktiva o nadzorovanem lesu</i>
Pridobivanje recikliranih materialov	FSC-STD-40-007 <i>FSC standard za uporabo recikliranega materiala v FSC skupinah proizvodov in certificiranih projektih</i>
Uporaba FSC blagovnih znamk	FSC-STD-50-001 <i>Zahteve za uporabo FSC blagovnih znamk s strani imetnikov certifikata</i>

OPOMBA: FSC interpretacije normativnega okvira so na voljo na uradni spletni strani FSC (fsc.org).

Okvir 3. Glagolske oblike za izražanje določb [Prirejeno po ISO/IEC Directives Part 2: Rules for the structure and drafting of International Standards]

“*mora*” (“*shall*”): označuje zahteve, ki jih je treba dosledno upoštevati, da bi bila zagotovljena skladnost s standardom.

“*na*” (“*should*”): označuje, da je med več možnostmi ena priporočena kot posebej primerna, ne da bi pri tem izključevala druge, ali da je določeno ravnanje prednostno, vendar ni nujno obvezno.

“*lahko*” (“*may*”): označuje dovoljeno ravnanje v okviru omejitev dokumenta.

“*more*” (“*can*”): uporablja se za izražanje možnosti in sposobnosti, bodisi materialne, fizične ali vzročne.

DEL I: Splošne zahteve

1 Sistem upravljanja CoC

- 1.1 Organizacija mora uvesti in vzdrževati sistem upravljanja CoC, ki je primeren glede na njeno velikost in kompleksnost, da zagotovi stalno skladnost z vsemi veljavnimi zahtevami za certifikacijo, vključno z naslednjim:
- a) imenovati predstavnika vodstva, ki bo imel popolno odgovornost in pooblastila za skladnost organizacije z vsemi veljavnimi zahtevami za certifikacijo;
 - b) uvesti in vzdrževati posodobljene dokumentirane postopke, ki pokrivajo zahteve za certifikacijo in veljajo za obseg certifikata;
 - c) opredeliti ključne osebe, odgovorne za izvajanje posameznih postopkov;
 - d) usposobiti osebje glede posodobljenih postopkov organizacije, da se zagotovi njihova usposobljenost za izvajanje sistema upravljanja CoC;
 - e) vzdrževati celostne in posodobljene evidence dokumentov, ki so relevantni za izkazovanje skladnosti organizacije z vsemi veljavnimi zahtevami za certifikacijo, ki se hranijo najmanj pet (5) let. Minimalna zahteva je, da mora organizacija hraniti evidence naslednjih dokumentov, ki so pomembni za obseg certifikata: postopkov, seznamov skupin proizvodov; usposabljanj; dokumentov o nakupu in prodaji; knjigovodstvene zapise materialov; letnih povzetkov količin; odobritev blagovnih znamk; dobaviteljev, pritožb in zunanjih izvajalcev; nadzora nad neskladnimi proizvodi; programov preverjanja za ponovno pridobljeni material in evidence, povezana z programom skrbnega pregleda za nadzorovane materiale in FSC Nadzorovani les.
- 1.2 Organizacija mora uporabiti merila upravičenosti, določena v delu IV, za opredelitev svoje upravičenosti za posamezno, večlokacijsko ali skupinsko certifikacijo CoC.
- 1.3 Organizacija se mora zavezati k spoštovanju vrednot FSC, kot so opredeljene v FSC-POL-01-004 *Politika za povezovanje organizacij s FSC*.
- 1.4 Organizacija se mora zavezati k upoštevanju varnosti in zdravja pri delu (ang. Occupational Health and Safety – OHAS). Minimalna zahteva je, da organizacija imenuje predstavnika OHAS, vzpostavi in izvede postopke, ki so primerni za njeno velikost in kompleksnost, ter usposobi svoje osebje za OHAS.
- OPOMBA: Druge sheme certificiranja in izvajanje lokalne zakonodaje o OHAS, ki pokrivajo zahteve iz člena 1.4, se lahko uporabljajo kot dokaz skladnosti s to zahtevo (tj. organizacija lahko avtomatično izpolnjuje zahteve iz člena 1.4).*
- 1.5 Organizacija mora sprejeti¹ in izvajati izjavo oziroma izjave o politiki, ki zajemajo temeljne delovne zahteve FSC. Izjave o politiki morajo biti na voljo deležnikom (tj. zadevnim in zainteresiranim deležnikom) in certifikacijskemu organu organizacije.
- 1.6 Organizacija mora vzdrževati posodobljeno samooceno, v kateri opiše, kako izvaja temeljne delovne zahteve FSC v svojih dejavnostih. Samoocena mora biti predložena certifikacijskemu organu organizacije.

¹ Lahko razvije novo politiko ali uporabi obstoječo.

- 1.7 Organizacija mora zagotoviti, da se pritožbe, prejete glede na lastno skladnost organizacije z zahtevami, ki veljajo za obseg CoC certifikata organizacije, ustrezno obravnavajo, vključno z naslednjim:
- a) potrditev prejema pritožbe pritožniku v dveh (2) tednih po prejemu pritožbe;
 - b) preiskava pritožbe in natančno določanje ukrepov za odgovor na pritožbo v treh (3) mesecih. Če je za dokončanje preiskave potrebnega več časa, morata biti o tem obveščena pritožnik in certificirajoča organizacija;
 - c) sprejemanje ustreznih ukrepov v zvezi s pritožbami in morebitnimi pomanjkljivostmi v procesih, ki vplivajo na skladnost z zahtevami certifikacije;
 - d) obveščanje pritožnika in certifikacijskega organa organizacije, ko je pritožba obravnavana in pozitivno zaključena.
- 1.8 Organizacija mora imeti postopke, ki zagotavljajo, da se v okviru nadzora prepoznajo neskladni proizvodi in da se prepreči njihovo nenamerno prodajo in dobavo s trditvami FSC. Kadar se neskladni proizvodi odkrijejo po že opravljeni dostavi, mora organizacija izvesti naslednje dejavnosti:
- a) obvestiti svoj certifikacijski organ in vse zadevne neposredne stranke pisno v petih delovnih dneh od ugotovitve neskladnega proizvoda in hraniti evidence o tem obvestilu;
 - b) analizirati vzroke za nastanek neskladnih proizvodov in sprejeti ukrepe za preprečitev ponovitve;
 - c) sodelovati s svojim certifikacijskim organom in mu omogočiti, da ta lahko potrdi, da so bili sprejeti ustrezni ukrepi za odpravo neskladnosti.
- 1.9 Organizacija mora podpirati preverjanje transakcij, ki ga izvaja njen certifikacijski organ in Assurance Services International (ASI), z zagotavljanjem vzorcev podatkov o transakcijah FSC, kot to zahteva certifikacijski organ.
- OPOMBA: Informacije o cenah niso del obsega razkritja podatkov o preverjanju transakcij.*
- 1.10 Organizacija mora podpirati testiranje vlaken, ki ga izvaja certifikacijski organ in ASI, z oddajo vzorcev in primerkov materialov in proizvodov ter informacij o sestavi vrst za preverjanje na zahtevo.
- 1.11 Organizacija lahko izkaže skladnost z drugimi shemami certificiranja kot dokaz skladnosti z 7. področjem splošnih zahtev "Temeljne delovne zahteve FSC".

OPOMBA: FSC International bo pregledal združljivost teh shem s temeljnimi delovnimi zahtevami FSC in obseg njihovega prekrivanja z zahtevami v 7. področju.

2 Pridobivanje materialov

- 2.1 Organizacija bo vzdrževala posodobljene informacije o vseh dobaviteljih, ki dobavljajo materiale, uporabljene za FSC skupine proizvodov, vključno z imeni, certifikacijsko kodo (če je primerno) in dobavljenimi materiali.
- 2.2 Da se potrdi morebitne spremembe, ki lahko vplivajo na razpoložljivost in pristnost dobavljenih proizvodov, mora organizacija redno preverjati veljavnost in obseg skupin proizvodov certifikatov svojih aktivnih FSC-certificiranih dobaviteljev prek FSC baze podatkov o certifikatih (search.fsc.org/).

OPOMBA: Druge FSC platforme, sinhronizirane z FSC bazo podatkov o certifikatih (npr. FSC portal blagovnih znamk), lahko podprejo skladnost organizacije s to zahtevo z avtomatskim obveščanjem organizacije v primeru spremembe obsega certifikata njenih dobaviteljev.

- 2.3 Organizacija mora preveriti prodajno ali dobavno dokumentacijo dobavitelja (ali oboje), da potrdi:
- a) da vrsta in količine dobavljenega materiala ustrezajo dobavljeni dokumentaciji;
 - b) da je navedena FSC trditev;
 - c) da je FSC koda verige sledljivosti ali FSC nadzorovanega lesa dobavitelja navedena za material, ki je dobavljen s FSC trditvami.
- 2.4 Organizacija mora zagotoviti, da se v FSC skupinah proizvodov uporabljajo samo ustrezni vhodni materiali in pravilne kategorije materialov, kot je opredeljeno v tabeli B.

Tabela B. Ustrezni vhodni materiali v skladu z FSC trditvijo, določeno za izhodne skupine proizvodov

FSC izhodna trditev, določena za skupino proizvodov	Ustrezni vhodni materiali
FSC 100%	FSC 100%
FSC MEŠANICA x% / FSC MEŠANICA Kredit	FSC 100%, FSC MEŠANICA x%, FSC MEŠANICA Kredit, FSC RECIKLIRANO x%, FSC RECIKLIRANO Kredit, nadzorovani material, FSC Nadzorovani les, predpotrošniški ponovno uporabljen material, popotrošniški ponovno uporabljen material.
FSC RECIKLIRANO x% / FSC RECIKLIRANO Kredit	FSC RECIKLIRANO x%, FSC RECIKLIRANO Kredit, predpotrošniški ponovno uporabljen material, popotrošniški ponovno uporabljen material.
FSC Nadzorovani les	FSC 100%, FSC MEŠANICA x%, FSC MEŠANICA Kredit, nadzorovan material, FSC Nadzorovani les.

- 2.5 Organizacije, ki pridobivajo materiale, ki niso FSC-certificirani, za uporabo v FSC skupinah proizvodov, morajo biti skladne z zahtevami FSC-STD-40-007.

- 2.6 Organizacije, ki pridobivajo materiale, ki niso FSC-certificirani, za uporabo v FSC skupinah proizvodov kot nadzorovani material, morajo biti skladne z zahtevami FSC-STD-40-005.
- 2.7 Organizacije, ki ponovno pridobivajo materiale iz primarne ali sekundarne obdelave na lastni lokaciji, lahko material klasificirajo kot isto ali nižje materialne kategorije kot vhodni material, iz katerega je bil pridobljen. Materiale, pridobljene iz sekundarne obdelave, lahko organizacija tudi klasificira kot predpotrošniški ponovno uporabljen material, razen materialov, ki v proizvodnem procesu nastanejo kot odpadki, vendar jih je mogoče ponovno uporabiti na lokaciji s ponovno vključitvijo v enak proizvodni proces, ki jih je ustvaril.
- 2.8 Organizacija lahko klasificira material, ki ga ima v skladišču v času glavne presoje s strani certifikacijskega organa, ter material, prejet med datumom glavne presoje in datumom izdaje certifikata CoC organizacije, kot ustrezen vhodni material, pod pogojem, da lahko organizacija certifikacijskemu organu dokaže, da materiali izpolnjujejo zahteve za pridobivanje materialov po FSC standardih.

3 Ravnanje z materiali

- 3.1 V primerih, ko obstaja tveganje, da bi neustrezni vhodni materiali vstopili v FSC skupine proizvodov, mora organizacija uvesti eno ali več naslednjih metod ločevanja:
- a) fizična ločitev materialov;
 - b) časovna ločitev materialov;
 - c) identifikacija materialov.

4 Evidenca FSC materialov in proizvodov

- 4.1 Za vsako skupino proizvodov ali delovni nalog mora organizacija identificirati glavne procesne korake, ki vključujejo spremembo volumna ali teže materiala, in določiti pretvorbeni faktor(je) za vsak procesni korak ali, če to ni izvedljivo, za celoten proces. Organizacija mora imeti dosledno metodologijo za izračun pretvorbenih faktorjev in jih redno posodablja.

OPOMBA: Organizacijam, ki proizvajajo proizvode po meri, ni treba določiti pretvorbenih faktorjev pred proizvodnjo, vendar morajo voditi proizvodne zapise, ki omogočajo izračun pretvorbenih faktorjev.

- 4.2 Organizacija mora voditi posodobljene evidence knjigovodskih podatkov (npr. preglednice, programska oprema za nadzor proizvodnje) za materiale in proizvode, ki so zajeti v FSC certifikatu, vključno z:
- a) vhodnimi materiali: številka prodajnega dokumenta dobavitelja, datum, količine in materialna kategorija, vključno z odstotkom ali kreditno trditvijo (če je ustrezno);
 - b) izhodnimi materiali: številka prodajnega dokumenta, datum, opis proizvoda, količine, FSC trditev in ustrezno obdobje trditve ali delovnega naloga;
 - c) izračuni FSC odstotkov in FSC kreditnimi računi.
- 4.3 Organizacije, ki so certificirane po FSC in drugih certifikacijskih shemah za gozdove ter imajo vhodne in izhodne materiale, ki hkrati nosijo trditve iz teh shem, morajo dokazati, da se količine proizvodov ne preštevajo večkrat.

OPOMBA: To je mogoče doseči z vzpostavitvijo enotnega knjigovodskega sistema za te materiale, ki jasno identificira količine materialov in proizvodov ter ustrezne certifikacijske trditve, uporabljene za izhodne proizvode. Če to ni mogoče, naj organizacija omogoči oceno te zahteve s strani certifikacijskega organa na druge načine.

- 4.4 Organizacija mora pripraviti letna poročila o povzetkih količin (v merskih enotah, ki jih organizacija običajno uporablja), ki zajemajo obdobje od zadnjega poročanja ter dokazujejo, da so količine izhodnih proizvodov, prodanih z FSC trditvami, skladne s količinami vhodnih materialov, obstoječimi zalogami, njihovimi pripadajočimi izhodnimi trditvami in pretvorbenimi faktorji po skupinah proizvodov.

OPOMBA: Organizacije, ki izdelujejo proizvode po meri (npr. mizarji, gradbeni izvajalci, gradbena podjetja), lahko letna FSC poročila predstavijo kot pregled delovnih nalogov ali gradbenih projektov namesto po skupinah proizvodov.

5 Prodaja

- 5.1 Organizacija mora zagotoviti, da prodajni dokumenti (fizični ali elektronski), izdani za proizvode, prodane z FSC trditvami, vključujejo naslednje informacije:
- ime in kontaktne podatke organizacije;
 - informacije za identifikacijo kupca, kot so ime in naslov kupca (razen pri prodaji končnim potrošnikom);
 - datum izdaje dokumenta;
 - ime ali opis proizvoda;
 - količino prodanih proizvodov;
 - FSC certifikacijsko kodo organizacije, povezano s FSC-certificiranimi proizvodi, in/ali FSC kodo nadzorovanega lesa, povezano z proizvodi FSC Nadzorovani les;
 - jasno navedbo FSC trditve za vsak posamezen proizvod ali za celotne proizvode, kot je določeno v Tabeli C.

Tabela C. Ustrezne FSC trditve za izhodne proizvode glede na vsak FSC nadzorni sistem

FSC izhodna trditev določena za skupino proizvodov	Nadzorni sistem FSC		
	Transforni sistem	Procentni sistem	Kreditni sistem
FSC 100%	✓	ni na voljo	ni na voljo
FSC MEŠANICA x%	✓	✓	ni na voljo
FSC RECIKLIRANO x%	✓	✓	ni na voljo
FSC MEŠANICA Kredit	✓	ni na voljo	✓
FSC RECIKLIRANO Kredit	✓	ni na voljo	✓
FSC Nadzorovani les	✓	✓ (glej člen 5.9)	✓ (glej člen 5.9 in 11.10)

- 5.2 Organizacije na koncu dobavne verige, ki prodajajo končne FSC označene proizvode (npr. trgovci na drobno, založniki), lahko v prodajni dokumentaciji izpustijo odstotek ali kreditno informacijo (npr. z uporabo trditve "FSC MEŠANICA" namesto "FSC MEŠANICA 70%" ali "FSC MEŠANICA Kredit"). V tem primeru se ta informacija izgubi in kasnejše organizacije v dobavni verigi je ne smejo ponovno uporabiti ali vrniti k prvotni obliki.

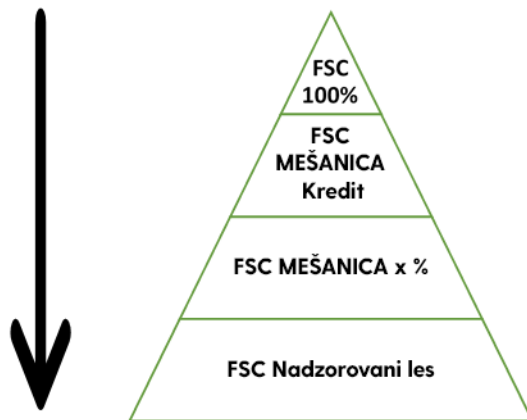
- 5.3 Če prodajna dokumentacija, ki jo izda organizacija, ni priložena pošiljki proizvoda in je ta informacija pomembna za kupca pri prepoznavanju proizvoda kot FSC-certificiranega, mora ustrezna dostavna dokumentacija vsebovati enake informacije, kot jih zahteva člen 5.1, ter referenco, ki jo povezuje s prodajno dokumentacijo.
- 5.4 Organizacija mora zagotoviti, da proizvodi, ki se prodajajo s trditvami FSC 100%, FSC MEŠANICA ali FSC RECIKLIRANO v prodajni dokumentaciji, ne nosijo oznak drugih certifikacijskih shem za gozdove.

OPOMBA: FSC-certificiran proizvod lahko hkrati vsebuje FSC trditev in trditev drugih certifikacijskih shem v prodajnih in dobavnih dokumentih, tudi če ima proizvod oznako FSC.

- 5.5 Organizacije lahko označijo proizvode, ki so v celoti izdelani iz vhodnih materialov malih ali skupnostnih proizvajalcev, z naslednjo trditvijo v prodajnih dokumentih: "Od malih ali skupnostnih gozdnih FSC proizvajalcev" (ang. From small or community forest producers). Imetniki certifikata lahko to trditev posredujejo naprej v dobavni verigi.
- 5.6 Organizacija lahko prodaja proizvode s trditvijo "FSC Nadzorovani les" v prodajni in dostavni dokumentaciji le, če so proizvodi surovina ali polproizvodi in če je kupec FSC-certificiran.
- 5.7 Če organizacija ne more vključiti FSC trditve in/ali certifikacijske kode v prodajne ali dostavne dokumente (ali oboje), mora kupcu zagotoviti zahtevane informacije s spremljajočo dokumentacijo (npr. dodatnimi dopisi). V tem primeru mora organizacija pridobiti dovoljenje svojega certifikacijskega organa za uporabo spremljajoče dokumentacije v skladu z naslednjimi merili:
- a) spremljajoča dokumentacija mora vsebovati jasno povezavo s prodajnimi ali dostavnimi dokumenti;
 - b) ne sme obstajati tveganje, da bi kupec napačno razumel, kateri proizvodi so FS-certificirani in kateri niso;
 - c) kadar prodajni dokumenti vključujejo več proizvodov z različnimi FSC trditvami, mora biti vsak proizvod povezan z ustrezno FSC trditvijo v spremljajoči dokumentaciji.
- 5.8 Organizacije, ki dobavljajo po meri izdelane FSC-certificirane proizvode (npr. mizarji, gradbeni izvajalci, gradbena podjetja), ki ne navajajo FSC-certificiranih proizvodov v prodajni dokumentaciji, kot zahteva člen 5.1, lahko izdajo spremljajoče dokumente k prodajnemu dokumentu za gradbene ali druge povezane storitve. Spremljajoči dokument mora vsebovati:
- a) referenčne podatke, ki omogočajo povezavo med računom za storitve in spremljajočim dokumentom;
 - b) seznam FSC-certificiranih komponent, ki so bile uporabljene, skupaj s pripadajočimi količinami in FSC trditvami;
 - c) certifikacijsko kodo organizacije.
- 5.9 Organizacija se lahko odloči za znižanje ravni FSC izhodne trditve, kot je prikazano na Sliki A. FSC oznaka mora ustrezati FSC trditvi, navedeni v prodajni dokumentaciji, razen v primeru, ko trgovci na drobno prodajajo končne in označene proizvode končnim potrošnikom.

OPOMBA: Proizvodi, ki so 100% izdelani iz recikliranih materialov, se lahko označijo izključno kot FSC RECIKLIRANO.

Slika A. Pravila za znižanje ravni FSC izhodnih trditev

6 Skladnost z zakonodajo o zakonitosti lesa

6.1 Organizacija mora zagotoviti, da njeni FSC-certificirani in nadzorovani lesni proizvodi ali lesni proizvodi ustrezajo vsem veljavnim zakonom o zakonitosti lesa. Organizacija mora upoštevati sledeče minimalne zahteve:

- a) imeti mora postopke za zagotovitev, da uvoz in/ali izvoz ter komercializacija FSC-certificiranih in nadzorovanih lesnih proizvodov s strani organizacije ustrezajo vsem veljavnim trgovskim in carinskim zakonom ² (če organizacija izvaža in/ali uvaža FSC proizvode);
- b) mora na zahtevo zbrati in posredovati informacije o vrstah (splošno in znanstveno ime) ter državi poseka (ali bolj specifični podatki o lokaciji, če to zahteva zakonodaja) neposrednim strankam in/ali katerim koli FSC-certificiranim organizacijam nižje v dobavni verigi, ki potrebujejo te informacije za skladnost z zakonodajo o zakonitosti lesa. Oblika in pogostost posredovanja teh informacij se lahko dogovori med organizacijo in prosilcem, pod pogojem, da so informacije točne in jih je mogoče pravilno povezati z vsakim materialom, dobavljenim kot FSC-certificiran ali FSC nadzorovani les;

OPOMBA: Informacije o subnacionalnih regijah ali koncesijah za sečnjo so potrebne, kadar se tveganje za nezakonito sečnjo lesa med koncesijami za sečnjo v državi ali subnacionalni regiji razlikuje. Kakršna koli ureditev, ki podeljuje pravico do sečnje lesa na določenem območju, se šteje za koncesijo za sečnjo.

OPOMBA: Če organizacija nima zahtevanih informacij o vrstah in državi izvora, mora zahtevo posredovati dobaviteljem višje v dobavni verigi, dokler se informacije ne pridobijo.

- c) zagotoviti mora dokaz o skladnosti z ustreznimi trgovskimi in carinskimi zakoni;
- d) zagotoviti mora, da so FSC-certificirani proizvodi, ki vsebujejo predpotrošniški ponovno uporabljen les (razen recikliranega papirja),

² Trgovinski in carinski zakoni vključujejo, vendar niso omejeni na:

- prepovedi, kvote in druge omejitve pri izvozu lesnih proizvodov (npr. prepovedi izvoza neobdelanih hlodov ali grobo žaganega lesa);
- zahteve za izvozne licence za les in lesne proizvode;
- uradna dovoljenja, ki jih lahko potrebujejo subjekti, ki izvažajo les in lesne proizvode;
- davke in dajatve, ki se nanašajo na izvoz lesnih proizvodov.

prodani podjetjem v državah, kjer velja zakonodaja o zakonitosti lesa, **bodisi:**

- i) vključujejo le predpotrošniške ponovno uporabljene lesne materiale, ki ustrezajo zahtevam FSC nadzorovanega lesa v skladu s FSC-STD-40-005; **ali**
- ii) obvestijo svoje stranke o prisotnosti predpotrošniškega ponovno uporabljenega lesa, v proizvodni in podpirajo njihov sistem skrbnega pregleda, kot to zahteva veljavna zakonodaja o zakonitosti lesa.

OPOMBA: Organizacije, ki uporabljajo zgoraj omenjeno možnost d (i), lahko uporabijo zahteve za dodatne proizvode, navedene v FSC-STD-40-005.

7 Temeljne delovne zahteve FSC³

- 7.1 Pri izvajanju temeljnih delovnih zahtev FSC mora organizacija ustrezno upoštevati pravice in obveznosti, ki jih določa nacionalna zakonodaja, hkrati pa izpolnjevati cilje teh zahtev.
- 7.2 Organizacija ne sme uporabljati otroškega dela.
 - 7.2.1 Organizacija ne sme zaposlovati delavcev mlajših od 15 let ali mlajših, kot je določeno v nacionalnih ali lokalnih zakonih/predpisih; odvisno katera starost je višja, razen kot je navedeno v 7.2.2.
 - 7.2.2 V državah, kjer nacionalna zakonodaja oziroma predpisi dovoljujejo zaposlovanje oseb v starosti od 13 do 15 let za lahko delo, takšno zaposlovanje ne bi smelo ovirati njihovo šolanje, zdravje oziroma razvoja. Predvsem tam, kjer so otroci podvrženi zakonodaji o obveznem šolskem izobraževanju, lahko delajo le izven šolskih ur med običajnim dnevnim delovnim časom.
 - 7.2.3 Nobena oseba mlajša od 18 let ne sme opravljati nevarnih ali težkih del, razen za namen usposabljanja v skladu z odobrenimi nacionalnimi zakoni in uredbami.
 - 7.2.4 Organizacija mora prepovedati najhujše oblike otroškega dela.
- 7.3 Organizacija mora odpraviti vse oblike prisilnega in obvezujočega dela.
 - 7.3.1 Delovna razmerja so prostovoljna in na podlagi medsebojnega soglasja, brez groženj ali kazni.
 - 7.3.2 Ni dokazov o kakršni koli praksi, ki kaže na prisilno ali obvezujoče delo, vključno z, vendar ne omejeno, kot sledi:
 - Fizično in spolno nasilje,
 - Dolžniško delo,
 - Zadrževanje plač, vključno s plačilom pristojbine za zaposlitev in ali zadrževanje plačila depozita za začetek zaposlitve,
 - Omejitev mobilnosti/gibanja,
 - Zadrževanje potnega lista in osebnih dokumentov,
 - Grožnje z ovadbo oblastem.
- 7.4 Organizacija mora zagotoviti, da pri zaposlovanju in opravljanju poklica ne bo diskriminacije.
 - 7.4.1 Praksa zaposlovanja in opravljanja poklica ni diskriminatorna.

³ Vir: Poročilo FSC o splošnih merilih in kazalnikih, ki temeljijo na temeljnih konvencijah MOD (2017).

- 7.5 Organizacija mora spoštovati svobodo združevanja in efektivno pravico do kolektivnih pogajanj.
 - 7.5.1 Delavci lahko po lastni izbiri ustanovijo delavske organizacije ali pa se jim pridružijo.
 - 7.5.2 Organizacija spoštuje popolno svobodo delavskih organizacij, da sprejmejo svoje ustavne določbe in pravila.
 - 7.5.3 Organizacija spoštuje pravice delavcev za opravljanje zakonitih dejavnosti, povezanih z ustanovitvijo, združevanjem ali za pomoč delavski organizaciji ali da se vzdržijo enakih ravnanj in ne bodo diskriminirale ali kaznovale delavcev za uveljavljanje teh pravic.
 - 7.5.4 Organizacija se zakonito pogaja z ustanovljenimi organizacijami delavcev in/ali ustreznimi predstavniki v dobri veri in poskušajo po najboljših močeh doseči kolektivne sporazume.
 - 7.5.5 Kolektivne pogodbe se izvedejo tam, kjer obstajajo.

DEL II: Nadzor FSC trditev

OPOMBA: Primeri uporabe zahtev za skupine proizvodov in FSC nadzorni sistem so navedeni v Prilogah A in B.

8 Vzpostavitev skupin proizvodov za nadzor FSC trditev

8.1 Organizacija mora vzpostaviti skupine proizvodov za namen nadzora FSC izhodnih trditev in označevanja. Skupine proizvodov morajo biti oblikovane iz enega ali več izhodnih proizvodov, ki:

- a) spadajo v isti tip proizvoda v skladu s FSC-STD-40-004a;
- b) nadzorovani po istem FSC nadzornem sistemu.

8.2 Za oblikovanje skupin proizvodov v okviru procentnega in/ali kreditnega sistema veljajo naslednji dodatni pogoji:

- a) vsi proizvodi morajo imeti enak pretvorbeni faktor. Če to ni mogoče, se še vedno lahko združijo v isto skupino proizvodov, vendar je treba za posamezne proizvode uporabiti ustrezne pretvorbene faktorje pri izračunu količine izhodnih proizvodov, ki jih je mogoče prodati s FSC procentnimi ali FSC kreditnimi trditvami;
- b) vsi proizvodi morajo biti izdelani iz enakega vhodnega materiala (npr. borov les) ali iste kombinacije vhodnih materialov (npr. skupina proizvodov iz furniranih ivernih plošč, kjer so vsi proizvodi sestavljeni iz kombinacije ivernih plošč in furnirja iz enakovrednih vrst lesa).

OPOMBA: Vhodni material in/ali vrsto lesa v skupini proizvodov je mogoče nadomestiti z drugim materialom in/ali vrsto lesa, če sta enakovredna. Variacije v dimenzijah ali obliki materiala ali proizvoda so sprejemljive znotraj iste skupine proizvodov. Različne vrste lesne celuloze se štejejo za enakovredne vhodne materiale, razen primarnih in recikliranih lesnih vlaken, ki niso enakovredni vhodni materiali.

OPOMBA: Primarna in reciklirana lesna vlakna se lahko kombinirajo v istem kreditnem računu v primeru proizvodov, ki so sestavljeni iz obeh materialov (mešana vlakna). Vendar pa je pri 100% recikliranih proizvodih FSC kredit mogoče upoštevati samo iz recikliranih vhodnih materialov. Enako velja za proizvode iz 100% primarnih vlaken, kjer se krediti lahko upoštevajo samo iz primarnih vhodnih materialov.

8.3 Organizacija mora voditi posodobljen seznam skupin proizvodov, ki za vsako skupino določa:

- a) tip(e) proizvodov izhodnih proizvodov v skladu s FSC-STD-40-004a;
- b) ustrezne FSC trditve za izhodne proizvode. Organizacija lahko tudi označi proizvode, ki so upravičeni do uporabe oznake "FSC mali in skupnostni proizvajalci", če želi, da so te informacije javno dostopne v FSC-certifikacijski bazi podatkov;
- c) vrste lesa (vključno z znanstvenimi in splošnimi imeni), kadar informacija o vrsti določa značilnosti proizvoda.

Okvir 4. Nadomestitev vhodnih materialov znotraj skupine proizvodov (velja za vse FSC nadzorne sisteme)

Materiali in/ali vrste lesa se lahko štejejo za enakovredne, če jih je mogoče nadomestiti brez spremembe značilnosti končnega proizvoda. Naslednji kazalniki se štejejo kot sprememba značilnosti proizvoda na izhodni strani:

- sprememba vrste proizvoda (v skladu s FSC-STD-40-004a); **ali**
- sprememba funkcije proizvoda; **ali**
- zvišanje cene proizvoda (cena naj ne bo uporabljena kot edini kazalnik zaradi možnih nihanj, ki jih povzročajo na primer tržno povpraševanje, pogajanja o cenah ali kupljene/prodane količine, vendar se lahko uporablja v kombinaciji z drugimi kazalniki za opredelitev sprememb značilnosti končnega proizvoda); **ali**
- zvišanje kakovostnega razreda proizvoda; **ali**
- sprememba videza proizvoda (videz je določen z lastnostmi materiala. Tiskanje, barvanje in drugi postopki dodelave v tem primeru niso upoštevani).

9 Transforni sistem

Okvir 5. Uporaba transfernega sistema

Transforni sistem je FSC nadzorni sistem, ki omogoča najpreprostejši pristop za določanje izhodnih trditvev s prenosom FSC trditvev vhodnih materialov neposredno na izhodne proizvode. Z ločevanjem od neupravičenih materialov je povezava med vhodnim in izhodnim materialom zagotovljena skozi vse faze procesov v organizaciji.

Transforni sistem se lahko uporablja za vse vrste skupin proizvodov, FSC trditve in dejavnosti.

Za predpotrošniški ponovno uporabljen les ni veljavnih izhodnih trditvev, saj se v transfernemu sistemu ne šteje za upravičen vhodni material.

OPOMBA: Ne-lesni gozdni proizvodi, ki se uporabljajo za prehranske in medicinske namene, so omejeni izključno na transferni sistem.

- 9.1 Za vsako skupino proizvodov mora organizacija določiti obdobja trditvev ali delovnih nalogov, za katere se bo podala enotna FSC trditvev.
- 9.2 Za obdobja trditvev ali delovnih nalogov, v katerih vhodni materiali pripadajo eni sami kategoriji materiala z enotno FSC trditvijo, mora organizacija določiti to kot ustrezno FSC trditvev za izhodne proizvode.
- 9.3 Za obdobja trditvev ali delovnih nalogov, v katerih so združeni vhodni materiali iz različnih materialnih kategorij ali z različnimi procentnimi ali kreditnimi trditvami, mora organizacija uporabiti najnižjo FSC trditvev na enoto vhodnega volumna kot FSC trditvev za izhodne proizvode, kot je prikazano v tabeli D.

Tabela D. Možne kombinacije FSC vhodnih trditvev in posledične izhodne trditve pri uporabi transfernega sistema:

Vhodni materiali	FSC 100%	FSC MEŠANICA A Kredit	FSC MEŠANICA A x%	FSC RECIKLIR ANO Kredit	FSC RECIKLIR ANO x%	Predpotro šniški ponovno uporabljen les	Predpotro šniški ponovno uporabljen papir	Popotrošniški ponovno uporabljen les in papir	FSC Nadzorova ni les in nadzorova ni materiali
FSC 100%	FSC 100%	FSC MEŠANICA Kredit	FSC MEŠANICA x%	FSC MEŠANICA A Kredit	FSC trditve niso dovoljene	FSC trditve niso dovoljene	FSC MEŠANICA 100%	FSC Nadzorova ni les	
FSC MEŠANICA A kredit	FSC MEŠANICA A Kredit			FSC MEŠANICA Kredit					
FSC MEŠANICA A x%	FSC MEŠANICA x%			FSC MEŠANICA x%					
FSC RECIKLIR ANO Kredit	FSC MEŠANICA Kredit	FSC RECIKLIR ANO Kredit	FSC RECIKLIR ANO x%	FSC RECIKLIRANO Kredit			FSC trditve niso dovoljene		
FSC RECIKLIR ANO x%	FSC trditve niso dovoljene	FSC RECIKLIRANO x%							
Predpotro šniški ponovno uporabljen les									
Predpotro šniški ponovno uporabljen papir			FSC RECIKLIRANO 100%						
Popotrošniški ponovno uporabljen les in papir	FSC MEŠANICA A 100%	FSC MEŠANICA A Kredit	FSC MEŠANICA A x%	FSC RECIKLIR ANO Kredit	FSC RECIKLIR ANO x%	FSC trditve niso dovoljene			
FSC Nadzorova ni les in nadzorova ni materiali	FSC Nadzorovani les				FSC trditve niso dovoljene		FSC Nadzorova ni les		

10 Procentni sistem

Okvir 6. Uporaba procentnega sistema

Procentni sistem je FSC nadzorni sistem, ki omogoča, da se vsi proizvodi prodajo s procentno trditvijo, ki ustreza deležu vhodnih materialov s trditvijo v določenem obdobju trditve.

Procentni sistem se lahko uporablja za skupine proizvodov FSC MEŠANICA in FSC RECIKLIRANO na ravni enega ali več fizičnih mest. Ta sistem se lahko uporablja tudi za proizvode, ki nosijo FSC oznako za male in skupnostne proizvajalce (FSC Small and Community Label).

Procentni sistem se **ne more** uporabiti za naslednje dejavnosti:

- prodaja proizvodov z izhodno trditvijo FSC 100%;
- trgovina in distribucija končnih proizvodov iz lesa in papirja (npr. trgovci s papirjem);
- trgovina brez fizičnega posestva;
- trgovina in predelava ne-lesnih gozdnih proizvodov, **razen** bambusa in ne-lesnih gozdnih proizvodov, ki izhajajo iz dreves (npr. pluta, smola, lubje, guma/lateks).

- 10.1 Za vsako skupino proizvodov mora organizacija določiti obdobja trditev ali delovnih nalogov, za katere se bo izvedla ena sama FSC procentna trditev.
- 10.2 Za vhodne materiale FSC MEŠANICA in FSC RECIKLIRANO mora organizacija uporabiti procentno trditev ali kreditno trditev, navedeno na prodajni ali dobavni dokumentaciji dobavitelja (ali na obeh), da določi količino vhodnih materialov, ki prispevajo k trditvi.

OPOMBA: Material, dobavljen s kreditno trditvijo, se mora v celoti uporabiti kot vhodni material, ki prispeva k trditvi.

- 10.3 Organizacija mora izračunati in zapisati FSC% za vsako obdobje trditev ali delovnega naloga po naslednji formuli:

$$\text{FSC\%} = \frac{Q_C}{Q_T} \times 100$$

FSC% = FSC odstotek

Q_C = Količina vhodnih materialov, ki prispevajo k trditvi

Q_T = Skupna količina vhodnih materialov iz gozdnih virov

- 10.4 Kadar se procentni sistem uporablja na ravni več fizičnih lokacij, se odstotek izračuna na podlagi povprečnega FSC% vhodnih materialov, prejetih na vseh lokacijah. Pogoji za uporabo procentnega sistema na ravni več fizičnih lokacij so naslednji:
- a) izračun odstotka se sme uporabiti le za proizvode znotraj iste skupine proizvodov;
 - b) vse lokacije morajo biti vključene v obseg posameznega ali večlokacijskega certifikata s skupno lastniško strukturo;
 - c) vse lokacije morajo biti v isti državi ali evroobmočju;
 - d) vse lokacije morajo uporabljati enak integriran sistem upravljanja;
 - e) vsaka lokacija, ki sodeluje pri izračunu odstotka med več lokacijami, mora imeti FSC odstotek (FSC%) vsaj 50%.
- 10.5 Za vsako skupino proizvodov mora organizacija izračunati FSC% na podlagi:
- a) vhodnih materialov v istem obdobju trditev ali delovnega naloga (enkratni odstotek); **ali**
 - b) vhodnih materialov v določenem številu prejšnjih obdobj trditev (drseče povprečje odstotkov).
- 10.6 Časovno obdobje, v katerem se izračunava odstotek vhodnih materialov, ne sme presegati 12 mesecev, razen če narava poslovanja zahteva drugače in FSC-akreditiran certifikacijski organ to odobri.
- 10.7 Organizacije, ki uporabljajo metodo enkratnega odstotka, lahko izračunani FSC% uporabijo za FSC trditev izhodnih proizvodov, proizvedenih bodisi v istem obdobju trditev/delovnega naloga bodisi v naslednjem obdobju trditev.
- 10.8 Organizacije, ki uporabljajo metodo drsečega povprečja odstotkov, morajo izračunani FSC% iz določenega števila prejšnjih obdobj trditev uporabiti za FSC trditev izhodnih proizvodov, proizvedenih v naslednjem obdobju trditev.
- 10.9 Organizacije, ki uporabljajo FSC odstotek v naslednjem obdobju trditev v skladu s členoma 10.7 in 10.8, morajo zagotoviti, da nihanja v dobavi vhodnih materialov niso uporabljena za povečanje količine izhodnih proizvodov, prodanih s FSC trditvami. Organizacije morajo v svojih letnih poročilih o obsegu

dokazati, da je količina proizvodov, prodanih s FSC trditvami, skladna s količino vhodnih materialov, ki prispevajo k trditvi, in njihovimi pretvorbenimi faktorji v poročevalskem obdobju.

- 10.10** Organizacija lahko proda celoten izhodni proizvod obdobja trditve ali delovnega naloga z FSC MEŠANICA ali FSC RECIKLIRANO procentno trditvijo, ki je enaka ali nižja od izračunanega FSC%.

11 Kreditni sistem

Okvir 7. Uporaba kreditnega sistema

Kreditni sistem je FSC nadzorni sistem, ki omogoča prodajo določenega deleža izhodnih proizvodov s kreditno trditvijo, ki ustreza količini vhodnih materialov, ki prispevajo k trditvi, in ustreznemu pretvorbenemu faktorju skupine proizvodov.

Kreditni sistem se lahko uporablja za skupine proizvodov FSC MEŠANICA in FSC RECIKLIRANO na ravni ene ali več fizičnih lokacij.

Kreditni sistem se **ne sme** uporabljati za naslednje dejavnosti:

- prodaja proizvodov s FSC 100% izhodno trditvijo;
- trgovina in distribucija končnih proizvodov iz lesa in papirja (npr. trgovci s papirjem);
- trgovina brez fizičnega posestva;
- trgovina in predelava ne-lesnih gozdnih proizvodov, **razen** bambusa in ne-lesnih gozdnih proizvodov, pridobljenih iz dreves (npr. pluta, smola, lubje, guma/lateks);
- tiskarski procesi;
- prodaja skupin proizvodov z FSC oznako in/ali trditvijo za male in skupnostne proizvajalce (FSC Small and Community).

Vzpostavitev kreditnih računov

- 11.1 Za vsako skupino proizvodov mora organizacija vzpostaviti in vzdrževati FSC kreditni račun, v katerega se beležijo dodajanja in odbitki FSC kreditov.
- 11.2 Organizacija mora voditi kreditne račune bodisi za vhodne materiale bodisi za izhodne proizvode.
- 11.3 Kreditni sistem se lahko uporablja na ravni ene ali več fizičnih lokacij. Pogoji za vzpostavitev centraliziranega kreditnega računa, ki pokriva več lokacij, so naslednji:
- a) krediti se morajo deliti znotraj iste skupine proizvodov;
 - b) vse lokacije morajo biti vključene v obseg posameznega ali večlokacijskega certifikata s skupno lastniško strukturo;
 - c) vse lokacije morajo biti v isti državi ali evroobmočju;
 - d) vse lokacije morajo uporabljati enako integrirano programsko opremo za upravljanje;
 - e) vsaka lokacija, ki sodeluje v skupnem kreditnem računu, mora prispevati vsaj 10% vhodnih kreditov, uporabljenih na lokaciji v obdobju 12 mesecev.

Upravljanje kreditnih računov

- 11.4 Pri vhodnih materialih FSC MEŠANICA in/ali FSC RECIKLIRANO mora organizacija uporabiti procentno trditev ali kreditno trditev, navedeno na dobaviteljevi prodajni ali dobavni dokumentaciji (ali obeh), da določi količino vhodnih materialov, ki prispevajo k trditvi.

OPOMBA: Material, dobavljen s kreditno trditvijo, se mora v celoti upoštevati kot vhodni material, ki prispeva k trditvi.

- 11.5 Kadar se kreditni sistem uporablja za sestavljene lesne proizvode in kadar so združeni vhodi različne kakovosti, komponente visoke kakovosti, ki so pridobljene kot kontrolirani material ali FSC Nadzorovani les, ne smejo predstavljati več kot 30% sestave skupine proizvodov (po prostornini ali teži). V okviru tega člena kakovost opredeljujejo naslednja merila:

- a) vsi proizvodi, izdelani iz sekancev in delcev lesa, se štejejo za proizvode enake kakovosti;
- b) komponente iz masivnega lesa se štejejo za kakovostnejše od komponent iz lesnih sekancev in delcev;
- c) masivni trdi les se šteje za višje kakovosti kot mehkejši les.

- 11.6 Organizacija ne sme akumulirati več FSC kreditov na kreditnem računu, kot jih je bilo dodanih v zadnjih 24 mesecih (to pomeni, da krediti, ki niso bili uporabljeni za izhodne trditve v tem obdobju, zapadejo). FSC krediti, ki presegajo vsoto kreditov, vnesenih v račun v zadnjih 24 mesecih, morajo biti odšteti iz kreditnega računa na začetku naslednjega meseca (tj. v 25. mesecu po njihovem vnosu v račun).

- 11.7 Količina izhodnih kreditov se določi tako, da se količine vhodnih materialov pomnožijo z ustreznim pretvorbenim faktorjem, določenim za vsako komponento skupine proizvodov.

Prodaja izhodnih proizvodov s kreditnimi trditvami

- 11.8 Ko se proizvodi prodajajo s kreditnimi trditvami FSC MEŠANICA ali FSC RECIKLIRANO, mora organizacija pretvoriti količino vhodnih materialov v kredite v skladu s členom 11.7 in jih odšteti iz FSC kreditnega računa.

- 11.9 Organizacija lahko prodaja proizvode s FSC kreditnimi trditvami samo, če so v ustreznem kreditnem računu na voljo krediti.

- 11.10 Organizacija lahko količino izhodnih proizvodov, ki niso bili prodani kot FSC MEŠANICA Kredit, dobavi kot FSC Nadzorovani les, na podlagi ustreznega kreditnega računa za FSC Nadzorovani les.

OPOMBA: Kreditni računi za FSC Nadzorovani les niso potrebni, kadar FSC MEŠANICA Kredit račun pokriva celotno proizvodnjo organizacije.

DEL III: Dopolnilne zahteve

12 Zahteve za FSC označevanje

- 12.1 Organizacija lahko uporablja oznako FSC na FSC-certificiranih proizvodih v skladu z zahtevami, določenimi v FSC-STD-50-001. Vrsta oznake FSC mora vedno ustrezati FSC trditvi na prodajnih dokumentih, kot je določeno v Tabeli E.

Tabela E. FSC trditve in ustrezne FSC oznake

FSC trditve za izhodne proizvode	FSC oznaka
FSC 100%	FSC 100%
FSC FSC MEŠANICA odstotek najmanj 70%	FSC MEŠANICA
FSC MEŠANICA Kredit	FSC MEŠANICA
FSC RECIKLIRANO Les – odstotek najmanj 70% popotrošniško ponovno uporabljenega materiala	FSC RECIKLIRANO
FSC RECIKLIRAN Papir – brez definiranega praga	FSC RECIKLIRANO
FSC RECIKLIRANO Kredit	FSC RECIKLIRANO

- 12.2 Le proizvodi FSC, ki izpolnjujejo pogoje za označevanje FSC, se lahko promovirajo z blagovnimi znamkami FSC.
- 12.3 Proizvodi, ki so v celoti izdelani iz vhodnih materialov malih in/ali skupnostnih proizvajalcev, so upravičeni do FSC oznake za male in skupnostne proizvajalce (FSC Small and Community Label)

13 Zunanje izvajanje storitev (outsourcing)

- 13.1 Organizacija lahko odda dejavnosti v okviru svojega certifikata v zunanje izvajanje izvajalcem s FSC certifikatom CoC in/ali FSC-necertificiranim CoC izvajalcem.

OPOMBA: Dejavnosti zunanjega izvajanja organizacije so predmet analize tveganja s strani certifikacijskega organa in vzorčenja za namene terenskega presoje.

- 13.2 Dejavnosti, ki so predmet pogodb o zunanjem izvajanju, so tiste, ki so vključene v področje certifikata CoC organizacije, kot so nakup, predelava, skladiščenje, označevanje in fakturiranje proizvodov.

OPOMBA: Skladiščni prostori so izvzeti iz pogodb o zunanjem izvajanju, kadar predstavljajo zgolj vmesne postanke kot del transportnih ali logističnih dejavnosti. Vendar, če organizacija najame ponudnika storitev za skladiščenje blaga, ki še ni bilo prodano kupcu, se to šteje za razširitev skladiščnega mesta organizacije in je zato predmet pogodbe o zunanjem izvajanju.

- 13.3 Preden organizacija odda dejavnosti v zunanje izvajanje novemu izvajalcu, mora o tem obvestiti svoje certifikacijski organ ter zagotoviti informacije o zunanji dejavnosti, imenu in kontaktnih podatkih izvajalca.
- 13.4 Organizacija mora z vsakim necertificiranim izvajalcem skleniti pogodbo o zunanjem izvajanju, ki mora vsaj v minimalnem obsegu določati, da izvajalec:
- spoštuje vse veljavne certifikacijske zahteve in postopke organizacije, povezane z zunanjo dejavnostjo;
 - ne uporablja FSC blagovnih znamk brez dovoljenja (npr. na proizvodih izvajalca ali njegovi spletni strani);
 - ne uporablja nadaljnjega podizvajanja pri predelavi oziroma predelavi;
 - se strinja, da ga pregleda certifikacijski organ organizacije;
 - obvesti organizacijo v roku 10 delovnih dni, če je izvajalec vključen na

seznam organizacij, ki so bile izključene iz FSC v skladu s FSC-POL-01-004, in je zato neprimeren za zagotavljanje storitev zunanjega izvajanja FSC-certificiranim organizacijam.

13.5 Organizacija mora svojim izvajalcem, ki niso FSC certificirani, zagotoviti dokumentirane postopke, ki zagotavljajo naslednje:

- a) se strinja, da ga pregleda certifikacijski organ organizacije;
- b) izvajalec mora voditi evidenco o vhodnih in izhodnih materialih ter dostavno dokumentacijo za vse materiale, zajete v pogodbi o zunanjem izvajanju;
- c) če izvajalec na proizvod namesti oznako FSC v imenu organizacije, sme označiti le tiste proizvode, ki so upravičeni do oznake v okviru pogodbe o zunanjem izvajanju.

13.6 Organizacija mora med izvajanjem zunanjih storitev ohraniti pravno lastništvo nad vsemi materiali.

OPOMBA: Organizacije niso dolžne ponovno prevzeti fizične posesti proizvodov po zunanjem izvajanju (npr. proizvodi so lahko poslani neposredno od izvajalca h kupcu organizacije).

13.7 Organizacija mora na prodajnih ali dobavnih dokumentih (ali obojih) identificirati materiale, poslane v zunanje izvajanje, v skladu z zahtevami iz člena 5.1. Izvajalcem ni treba identificirati fakturiranih materialov po zunanjem izvajanju.

13.8 Organizacija lahko deluje kot FSC-certificiran izvajalec, ki nudi storitve drugim pogodbenim organizacijam. V tem primeru mora organizacija vključiti storitve zunanjega izvajanja v področje svojega FSC certifikata in zagotoviti izpolnjevanje vseh veljavnih certifikacijskih zahtev.

13.9 FSC-certificirani izvajalec mora zagotoviti, da ima kopijo faktur(e) dobavitelja(-ev), ki dostavi(-jo) material, in če se razlikuje, tudi fakture izdajatelja računa, ki vsebuje dovolj informacij za povezavo med računom in ustrezno transportno dokumentacijo.

OPOMBA: Informacije o cenah se lahko zakrijejo.

13.10 Ko organizacija nudi FSC-certificirane storitve zunanjega izvajanja organizacijam, ki niso FSC certificirane, je sprejemljivo, da pogodbeni organizacija kupi surovine za zunanje izvajanje. Da se zagotovi neprekinjena sledljivost CoC, mora biti material neposredno transportiran od FSC-certificiranega dobavitelja do organizacije (tj. necertificirana pogodbeni organizacija ne sme fizično prevzeti materiala pred izvajanjem zunanjih storitev). Končni proizvod mora biti dokončan, označen z oznako FSC in z imenom, blagovno znamko ali drugimi identifikacijskimi podatki pogodbene organizacije.

DEL IV: Merila upravičenosti za posamezno, večlokacijsko in skupinsko CoC certifikacijo

14 Upravičenost do posamezne CoC certifikacije

14.1 Organizacija je upravičena do posamezne CoC certifikacije, če obseg certifikata vključuje eno ali več lokacij (dve ali več lokacij), ki izpolnjujejo naslednja merila:

- a) ena od lokacij v okviru enotnega CoC certifikata:
 - i. deluje kot imetnik certifikata;
 - ii. je odgovorna za izdajanje računov za certificirane in necertificirane materiale ali proizvode, ki spadajo v obseg certifikata, zunanjim strankam;
 - iii. nadzoruje uporabo blagovnih znamk FSC.
- b) vse lokacije v okviru posameznega CoC certifikata:
 - i. delujejo pod skupno lastniško strukturo;
 - ii. so upravljane pod neposrednim nadzorom imetnika certifikata;
 - iii. so v izključnem poslovnem razmerju med seboj za izhodne materiale ali proizvode, zajete v obseg certifikata;
 - iv. se nahajajo v isti državi.

14.2 Pri posamezni CoC certifikaciji morajo vse lokacije, vključene v obseg certifikacije, izpolnjevati vse ustrezne zahteve certifikacije, določene v FSC-STD-40-004. Zahteve, določene v FSC-STD-40-003, se ne uporabljajo.

OPOMBA: V tem primeru mora certifikacijski organ pri vsakem pregledu oceniti vse ustrezne zahteve certifikacije, določene v FSC-STD-40-004, na vseh lokacijah, ki so vključene v obseg certifikata (tj. vzorčenje se ne uporablja).

15 Upravičenost do večlokacijske CoC certifikacije

15.1 Organizacija je upravičena do certificiranja za več lokacij (večlokacijsko certificiranje), če obseg certifikata vključuje dve ali več lokacij ali pravnih subjektov (imenovanih "udeležene lokacije" v FSC-STD-40-003), ki izpolnjujejo naslednja merila:

- a) vse udeležene lokacije in organizacija, ki je imetnik certifikata, so povezane preko skupnega lastništva; **ali**
- b) vse udeležene lokacije:
 - i. imajo pravno in/ali pogodbeno razmerje z organizacijo; **in**
 - ii. imajo skupne operativne postopke (npr. enake proizvodne metode, enake specifikacije proizvodov, integriran sistem upravljanja); **in**
 - iii. so vključene v centraliziran sistem upravljanja, ki ga administrativno nadzoruje organizacija in ima pristojnosti ter odgovornosti, ki presegajo zgolj certifikacijo, vključno z vsaj enim od naslednjih elementov:
 - centralizirana funkcija nabave ali prodaje gozdnih proizvodov;
 - poslovanje pod isto blagovno znamko (npr. franšiza, trgovec na drobno).

15.2 Na podlagi zahtev iz člena 15.1 sledeče organizacije niso upravičene do večlokacijske CoC certifikacije:

- a) organizacije, ki nimajo pristojnosti za vključitev ali odstranitev udeleženih lokacij iz obsega certifikata;
- b) društva oziroma združenja;
- c) neprofitne organizacije, ki imajo člane s pridobitnim interesom.

15.3 Pri večlokacijski CoC certifikaciji morajo vse udeležene lokacije, vključene v obseg certifikata, izpolnjevati vse ustrezne certifikacijske zahteve, določene v FSC-STD-40-004 in FSC-STD-40-003.

OPOMBA: Certifikati CoC za več lokacij so ocenjevani s strani certifikacijskega organa na podlagi določene metodologije vzorčenja, kot je določeno v FSC-STD-20-011.

16 Upravičenost do skupinske CoC certifikacije

16.1 Skupinski CoC certifikat se lahko vzpostavi, če vključuje dve ali več neodvisnih pravnih oseb (imenovanih "udeležene lokacije" v skladu s FSC-STD-40-003) v obseg certifikata, če so izpolnjena naslednja merila upravičenosti:

- a) Vsaka sodelujoča lokacija mora izpolnjevati pogoje za "majhno" podjetje, kar določa:
 - i. največ 15 zaposlenih (ekvivalent polnega delovnega časa); **ali**
 - ii. največ 25 zaposlenih (ekvivalent polnega delovnega časa) in skupni letni prihodek največ 1.000.000 USD.

OPOMBA: Merilo letnega prihodka velja samo za organizacije s pridobitno dejavnostjo. Skupni letni prihodek neprofitnih organizacij se izračuna na podlagi prodaje proizvodov na osnovi lesa in ne na podlagi prihodkov od vseh dobrin in storitev.

- b) Vse sodelujoče lokacije morajo biti v isti državi kot organizacija, ki je imetnik certifikata.

OPOMBA: Na podlagi FSC-PRO-40-003 so nacionalna FSC predstavništva pooblaščen, da določijo nacionalno specifična merila upravičenosti za skupinsko CoC certifikacijo. Nacionalna merila upravičenosti, ki jih odobri FSC, nadomeščajo zgoraj navedena merila v členu 16.1 a) in so objavljena na spletni strani FSC (v dokumentu FSC-PRO-40-003a).

16.2 Pri skupinski CoC certifikaciji morajo vse sodelujoče lokacije, vključene v obseg certifikata, izpolnjevati vse ustrezne certifikacijske zahteve, določene v FSC-STD-40-004 in FSC-STD-40-003.

OPOMBA: Skupinski CoC certifikati so ocenjevani s strani certifikacijskega organa na podlagi določene metodologije vzorčenja, kot je določeno v FSC-STD-20-011.

Tabela F. Primerjava zahtev za posamezno, večlokacijsko in skupinsko CoC certifikacijo.

Primer	Posamezna	Večlokacijska	Skupinska
Vse lokacije morajo delovati v okviru skupne lastniške strukture	Da	Ni nujno. Skupno lastništvo je zahtevano v primeru, določenem v členu 15.1 a).	Ne
Lokacije lahko samostojno prodajajo FSC-	Ne. Samo eno mesto v okviru certifikata sme prodajati FSC	Da	Da

certificirane proizvode	proizvode strankam.		
Vse lokacije morajo biti v isti državi	Da	Ne	Da
Organizacija mora ustanoviti centralno pisarno za upravljanje certifikata in notranje spremljanje	Ne	Da	Da
Certifikacijski organ lahko uporabi metode vzorčenja za izbiro lokacij za ocenjevanje	Ne. Vse lokacije v okviru certifikata mora letno presojeti certifikacijski organ.	Da	Da
Širjenje certifikata	Vključitev novih lokacij v obseg certifikata je predmet odobritve s strani certifikacijskega organa.	Organizacija lahko doda nove lokacije v obseg certifikata kadar koli, v okviru omejitev rasti, ki jih določi certifikacijski organ.	Organizacija lahko doda nove lokacije v obseg certifikata kadar koli, v okviru omejitev rasti, ki jih določi certifikacijski organ.

Priloga A. Primeri skupin proizvodov (informativno)

Naslednji primeri so navedeni v Tabeli G za pojasnitev pravilne (✓) in nepravilne (✗) uporabe koncepta skupine proizvodov:

Tabela G. Primeri uporabe skupine proizvodov

Primeri skupin proizvodov		Razlaga
Borovi hlodi se obdelujejo, iz njih se proizvedejo rezan les, sekanci in žagovina.	✓ Ustanovljene so tri ločene skupine proizvodov: rezan les, sekanci in žagovina.	Vsak izhodni proizvod spada v drugo kategorijo vrste proizvoda.
	✓ Ustanovljeni sta dve ločeni skupini proizvodov: rezan les in les v sekancih ter delcih (sekanci in žagovina so združeni v isto skupino proizvodov).	Sekanci in delci se lahko združijo v isti razred vrste proizvoda (W3 Les v sekancih ali delcih).
	✗ Ustanovljena je ena skupina proizvodov, ki združuje rezan les, sekance in žagovino.	Rezan les, sekanci in žagovina spadajo v različne kategorije vrst proizvodov.
Borovi in hrastovi hlodi se obdelujejo, iz njih se proizvedejo rezan les, sekanci in žagovina.	✓ Tri ločene skupine proizvodov so ustanovljene: borov rezan les, hrastov rezan les, les v sekancih in delcih (združeni ostanki iz predelave borovine in hrasta).	Borov in hrastov rezan les nista zamenljiva proizvoda. Vendar pa se pri kategoriji "les v sekancih ali delcih" ti dve vrsti lahko združita, saj ne vplivata na značilnosti izhodnega proizvoda.
	✗ Ustanovljena je ena skupina proizvodov "rezan les" je, ki združuje borov les in hrastov les.	Borov in hrastov rezan les imata različne lastnosti in zato nista zamenljiva proizvoda.
Mize izdelane iz kombinacije MDF plošč in furnirja.	✓ Ustanovljena je skupina proizvodov "mize", ki združuje MDF in orehovo furnir v različnih dimenzijah in oblikah (npr. okrogle in kvadratne mize).	Razlike v dimenzijah ali obliki materiala ali proizvoda so sprejemljive znotraj iste skupine proizvodov.
	✗ Ustanovljena je skupina proizvodov "mize", ki združuje MDF in furnir različnih vrst lesa v različnih dimenzijah in oblikah (npr. okrogle in kvadratne mize). Orehov, sapele in javorov furnir so združeni v isto skupino proizvodov.	Furnir iz oreha, sapelija in javorja niso enakovredne vrste po zahtevah iz "okvirja 4" (stran 18), torej vrednost in videz izhodnega proizvoda se spremenita z zamenjavo vrste.
Mize izdelane iz kombinacije MDF plošč in melaminskega papirja.	✓ Ustanovljena je skupina proizvodov "mize", ki združuje MDF in melaminsko papir v različnih velikostih in melaminskih barvah (npr. bel melaminski papir in melaminski papir lesne imitacije sta združeni v isto skupino proizvodov).	Tiskanje, barvanje in drugi postopki dodelave niso kazalniki kakovosti in ne vplivajo na lastnosti materiala, kot so določene v okvirju 4. Materiali, katerih videz se spremeni zaradi teh dejavnosti, se lahko še vedno obravnavajo kot enakovredni.
Papir izdelan iz kombinacije primarnih in recikliranih vlaken.	✓ Ustanovljena je skupina proizvodov za časopisni papir, ki združuje nova in reciklirane vlakna v sestavi v različnih razmerjih. Nekateri končni proizvodi v skupini proizvodov so beli, drugi so rjavi zaradi sprememb v razmerju vlaknin in postopka beljenja.	Različne vrste in deleži vlaken se lahko združijo v isti skupini proizvodov, če ne vplivajo na funkcijo izhodnega proizvoda. Izhodni proizvod mora spadati v isto kategorijo vrste proizvoda.
	✗ Enake reciklirane vlaknine se uporabljajo za proizvodnjo časopisnega papirja in specializiranega papirja. Časopisni papir in specializiran papir sta združena v isto skupino proizvodov.	Časopisni papir in specializirani papir nimata podobnih izhodnih lastnosti in spadata v različne kategorije vrst proizvodov. Če organizacija uporablja kreditni sistem, se lahko odloči, da vzdržuje kreditni račun za vhodna reciklirana vlakna in jih razporeja med različne skupine proizvodov (npr. časopisni papir in valovit papir) ob upoštevanju ustreznih pretvorbenih faktorjev pred prodajo s FSC kreditnimi trditvami.
Iverna plošča, neprevlečena in prevlečena z melaminskim papirjem.	✗ Ustanovljena je ena skupina proizvodov, ki združuje prevlečene in neprevlečene iverne plošče.	Neprevlečene in prevlečene iverne plošče so različni proizvodi in jih je treba obravnavati kot ločene skupine proizvodov.

Priloga B. Primeri uporabe FSC kontrolnih sistemov (informativno)

Transferni sistem

Primer A: Skupine proizvodov z enim vhodnim materialom.

Vhodni materiali

● = FSC 100%

FSC 100%

Izhodni materiali in proizvodi

■ = FSC 100%

FSC 100%

⇒ primerno za označevanje

Določitev FSC izhodne trditve: V zgornjem primeru se uporablja en vhodni material, katerega trditev (FSC 100%) se prenese na izhodne proizvode.

Primer B: Skupine proizvodov s kombinacijo dveh ali več vhodnih materialov iz različnih kategorij materiala.

Vhodni materiali

● = FSC 100%

◐ = FSC RECIKLIRANO 70%

Izhodni materiali in proizvodi

◐ = FSC MEŠANICA x%

FSC MEŠANICA 70%

⇒ primerno za označevanje

Določitev FSC izhodne trditve: V skladu z zahtevami iz Tabele D, kombinacija primarnega materiala (FSC 100%) in recikliranega materiala (FSC RECIKLIRANO x%) v okviru transfernega sistema privede do trditve **FSC MEŠANICA x%** za izhodne proizvode (glej definicijo FSC MEŠANICA).

Procentni sistem

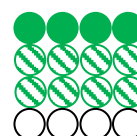
Primer C: Skupine proizvodov s kombinacijo dveh ali več vhodnih materialov iz različnih materialnih kategorij.

Vhodni materiali

● = FSC 100%

◐ = FSC MEŠANICA 70%

○ = Nadzorovani material

Izhodni materiali in proizvodi

◐ = FSC MEŠANICA x%

FSC MEŠANICA 60%

⇒ ni primerno za označevanje

FSC trditev za izhodni proizvod se izračuna na naslednji način:

$$\left. \begin{array}{l} 4 \text{ enote vhodnih materialov FSC 100\%} \\ 8 \text{ enot vhodnih materialov FSC MEŠANICA 70\%} \\ 4 \text{ enote nadzorovanega materiala} \end{array} \right\} \frac{(4 \times 1) + (8 \times 0.7) + (4 \times 0)}{4 + 8 + 4} \times 100\% = \frac{4 + 5.6 + 0}{16} \times 100\% = 60\%$$

Določitev FSC izhodne trditve: V zgornjem primeru kombinacija treh različnih vrst primarnega materiala (FSC 100%, FSC MEŠANICA 70% in FSC Nadzorovani les) kot vhodnega materiala povzroči, da imajo izhodni proizvodi trditve FSC MEŠANICA (glej definicijo za FSC MEŠANICA).

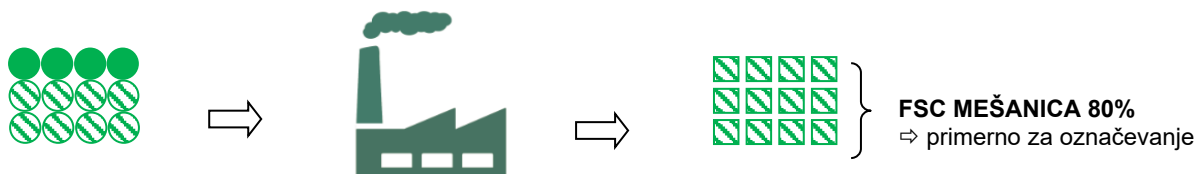
Primer D: Skupine proizvodov s kombinacijo dveh ali več vhodnih materialov različnih kategorij materialov.

Vhodni materiali

- = predpotrošniški ponovno uporabljen papir
- ◐ = FSC MEŠANICA 70%

Izhodni materiali in proizvodi

- ◐ = FSC MEŠANICA x%

FSC trditve za izhodni proizvod se izračuna na naslednji način:

$$\left. \begin{array}{l} 4 \text{ enote predpotrošniškega ponovno} \\ \text{uporabljenega papirja} \\ 8 \text{ enot vhodnih materialov FSC MEŠANICA 70\%} \end{array} \right\} \frac{(4 \times 1) + (8 \times 0.7)}{4 + 8} \times 100\% = \frac{4 + 5.6}{12} \times 100\% = 80\%$$

Določitev FSC izhodne trditve: V zgornjem scenariju kombinacija predpotrošniškega ponovno uporabljenega papirja in FSC MEŠANICA 70% pripelje do trditve FSC MEŠANICA za končne proizvode.

Kreditni sistem

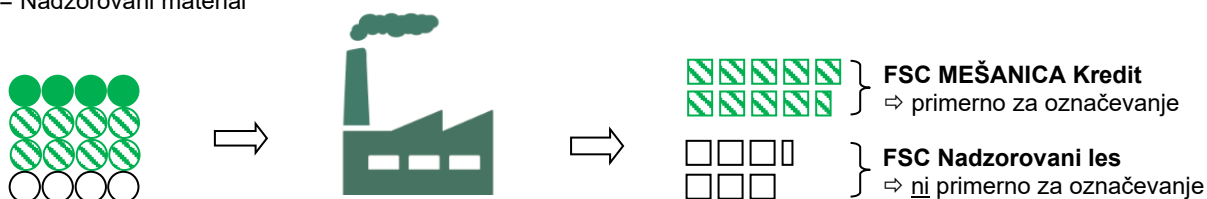
Primer E: Skupine proizvodov s kombinacijo dveh ali več vhodnih materialov različnih kategorij materialov.

Vhodni materiali

- = Predpotrošniški ponovno uporabljen papir.
- ◐ = FSC MEŠANICA 70%
- = Nadzorovani material

Izhodni materiali in proizvodi

- ◐ = FSC MEŠANICA Kredit
- = FSC Nadzorovani les

Število izhodnih enot, ki jih je mogoče prodati z oznako "FSC MEŠANICA Kredit", se izračuna na naslednji način:

$$\left. \begin{array}{l} 4 \text{ enote predpotrošniškega ponovno} \\ \text{uporabljenega papirja} \\ 8 \text{ enot vhodnih materialov} \\ \text{FSC MEŠANICA 70\%} \\ 4 \text{ enote nadzorovanega materiala} \end{array} \right\} (4 \times 1) + (8 \times 0.7) + (4 \times 0) = 4 + 5.6 = 9.6 \text{ enot FSC MEŠANICA Kredit}$$

Preostanek **6.4 enot** se lahko proda kot "FSC Nadzorovani les".

Določitev FSC izhodne trditve: V zgornjem scenariju je rezultat kombinacije ponovno uporabljenega materiala (predpotrošniški ponovno uporabljen papir) in novega materiala (FSC MEŠANICA 70% in FSC Nadzorovani les) trditve FSC MEŠANICA za končne proizvode (glejte opredelitev FSC MEŠANICA).

Priloga C. Primeri komponent proizvodov, ki morajo biti certificirane (normativno)

Vse komponente proizvoda, ki so izdelane iz materiala, ki izvira iz gozdov ali vsebujejo tak material in so vključene v proizvod, da izpolnijo njegovo funkcijo za specifične potrebe potrošnikov, morajo biti certificirane. To pomeni, da morajo biti vse certificirane komponente proizvoda skladne z definicijo primernih vhodnih materialov (npr. FSC 100%, FSC Nadzorovani les itd.), njihova količina v prostornini ali teži pa se upošteva pri izračunu sestave FSC proizvoda, ki določa njegovo upravičenost do uporabe FSC oznake.

Komponente, ki izhajajo iz gozdov in imajo sekundarne funkcije v proizvodni (npr. za transport, zaščito itd.), ni treba certificirati, razen če so dodane proizvodu z namensko funkcijo (npr. če odstranitev te sekundarne komponente ogrozi funkcijo proizvoda, potem mora biti certificirana tudi ta sekundarna komponenta).

Embalaža, izdelana iz materialov, ki izvirajo iz gozdov (npr. papir, les itd.), se obravnava kot ločen element od proizvoda, ki je znotraj nje. Organizacija se lahko zato odloči, da certificira samo embalažo ali samo vsebino, ali pa oboje, tako embalažo kot vsebino.

Generator FSC oznak omogoča ustvarjanje oznak s specifičnimi trditvami o vrsti proizvoda (npr. les, papir, embalaža). V primerih, ko proizvod vsebuje komponente iz lesa in papirja, ki so jasno ločeni elementi, se lahko organizacija odloči za neodvisno certificiranje teh komponent, pod pogojem, da FSC oznaka vključuje ustrezne vrste proizvodov. Da bi se izognili napačni interpretaciji, katere komponente proizvoda so certificirane, je priporočena dodatna pojasnilna izjava. Enako velja za proizvode, ki vsebujejo kombinacijo komponent iz lesa (npr. les, papir) in ne-lesnih materialov (npr. ratan, pluta). V tem primeru morajo biti lesne komponente certificirane, za ne-lesne pa to ni potrebno, če FSC oznaka jasno nakazuje FSC-certificirane lesne komponente proizvoda (npr. lesen stol iz FSC-certificiranega lesa in necertificirani ratan). V tem primeru bo FSC oznaka označevala vrsto proizvoda kot les. Nasprotna situacija ni možna (lesen stol, kjer je certificiran le ne-lesna komponenta, ne pa les). Kadar komponente, ki izhajajo iz gozdov, ni možno ločiti (npr. papir, ki vsebuje tako ne-lesne komponente kot les), morajo biti vse komponente certificirane, da lahko nosijo oznako FSC.

Spodnja tabela ponuja nekaj primerov praktične uporabe, katere komponente proizvoda je treba certificirati. Ne pokriva vseh možnosti FSC-certificiranih proizvodov.

Tabela H. Primeri komponent, ki morajo biti certificirane

Primeri proizvodov	Katera komponenta proizvoda mora biti certificirana?	
Vžigalice in škatlica za vžigalice	Vžigalice	Da
	Škatlica	Opcijsko
	Razlaga: Vžigalice in škatlica za vžigalice sta ločljivi komponenti, ki se lahko certificirata neodvisno, kadar je trditev FSC oznake dovolj jasna, da ne pride do napačnega razumevanja. V primeru, da sta obe komponenti izdelani iz istega materiala (npr. papirja), morata biti certificirani obe, da lahko nosita FSC oznako.	
Družabne igre	Papir in lesne komponente	Da
	Navodila za uporabo	Opcijsko
	Embalaža	Opcijsko
	Razlaga: Lesne in papirne komponente igre imajo funkcionalen namen in morajo biti zato certificirane. Mogoča je tudi bolj prilagodljiva obravnava, pod pogojem, da se uporabi ustrezna izjava na FSC oznaki. Na primer, kadar so certificirane le lesne komponente, mora FSC oznaka vsebovati trditev "les" in papirne komponente ne potrebujejo certificiranja. Po drugi strani pa, kadar	

	so certificirane le papirnate komponente, mora FSC oznaka vsebovati trditev "papir" in lesne komponente ne potrebujejo certificiranja. Navodila za uporabo in embalaža niso sestavni deli proizvoda, zato ni potrebno, da so certificirane.	
Knjige	Platnice	Da
	Notranji papir/listi	Da
	Zaščitni ovitek in škatla/etui	Opcijsko
	Ovojni trak	Opcijsko
	Razlaga: Platnice in listi znotraj knjige so potrebni za izpolnjevanje funkcije proizvoda in zato morajo biti certificirani. Dodatni elementi, kot so ovitki, škatle ali ovojni trakovi, niso nujni za delovanje proizvoda in zato ne potrebujejo certifikacije.	
Beležnice	Platnice	Da
	Samolepilni papirnati listi	Da
	Notranji papir/listi	Da
	Razlaga: Platnica zvezka, notranji papir in samolepilni papirnati listi so trajne sestavine proizvoda in so potrebne za izpolnjevanje funkcije proizvoda. Zato morajo biti vsi ti sestavni deli certificirani.	
Časopisi	Naslovnica	Da
	Notranji papir	Da
	Dodatni/promocijski elementi	Opcijsko
	Odstranljive promocijske nalepke	Opcijsko
	Razlaga: Naslovnica časopisa in notranji papir sta potrebna za izpolnjevanje funkcije proizvoda in morata biti zato certificirana. Razni dodatki in odstranljive promocijske nalepke niso nujni za izpolnjevanje funkcije proizvoda, zato – ne glede na način pritrditve (speti, zalepljeni, vstavljeni itd.) – ni nujno, da so certificirani.	
Toaletni papir	Toaletni papir	Da
	Kartonasti tulec	Opcijsko
	Razlaga: Toaletni papir je sestavni del proizvoda, ki ga potrošnik išče za izpolnitev svoje specifične potrebe. Kartonasti tulec je sredstvo za podajanje ali transport papirja in ga je mogoče ločiti od proizvoda, ne da bi to vplivalo na njegovo funkcijo. Zato tulec ni potrebno certificirati. Enako utemeljitev lahko uporabimo tudi za vse papirne proizvode, ki se prodajajo v rolah ali kolutih (npr. koluti iz papirja, termo papir v roli, papirnate brisače).	
Zavožek robčkov	Robčki	Da
	Škatla	Opcijsko
	Razlaga: Robčki so sestavni del proizvoda, ki ga potrošnik potrebuje za zadovoljitev svoje specifične potrebe. Škatla pa služi zgolj kot sredstvo za doziranje ali transport papirja in jo je mogoče odstraniti brez vpliva na funkcionalnost proizvoda. Zato škatla ne potrebuje certificiranja.	
Pohištvo	Pohištvo	Da
	Pakiranje	Opcijsko
	Oznaka s ceno ali promocijska oznaka	Opcijsko
	Razlaga: Pohištvo je sestavni del proizvoda, ki ga potrošnik potrebuje za zadovoljitev svoje specifične potrebe. Embalaža, cenovna oznaka in promocijska oznaka imajo sekundarne funkcije v proizvodu in jih je mogoče odstraniti brez vpliva na funkcionalnost pohištva. Zato embalaže, cenovne in promocijske oznake ni potrebno certificirati.	
Nalepke v listih	Nalepke	Da
	Ločilni papir	Opcijsko
	Razlaga: Nalepka je proizvod, ki ga potrošnik išče, medtem ko ima ločilni papir sekundarno funkcijo (prevoz proizvoda). Zato ločilnega papirja ni potrebno certificirati.	
Kuverte in zaščitni papir	Kuverte	Da
	Ločilni papir	Opcijsko
	Razlaga: Kuverta je glavni proizvod, ki ga potrošnik išče, in mora biti FSC -certificirana. Ločilni papir ima sekundarno funkcijo in njegova certificiranje ni obvezno.	
Montažne hiše (ali celotne hiše prodane kot ena enota)	Trajni strukturni elementi hiše, vključno s tlemi, streho, stenami, stopnicami, okni in vrati.	Da
	Drugi sekundarni lesni elementi (npr. pohištvo, omare, straniščni sedeži, police, ograje, tapete).	Opcijsko

	Razlaga: Hiša, prodana kot enota, lahko dobi oznako FSC-certificiranega proizvoda, če so vsi trajni strukturni elementi, izdelani iz gozdnih materialov, ki so dodani hiši za izpolnitev specifičnih potrebščin potrošnika (kraj, kjer prebiva), certificirani. Drugi sekundarni lesni elementi (npr. pohištvo, omare, straniščni sedeži, police, ograje, tapete) niso trajni sestavni deli hiše, zato jih ni treba certificirati. Hiše, izdelane iz materialov, ki ne izhajajo iz gozdov (npr. iz opeke), vendar vsebujejo specifične lesne komponente (npr. vrata, talne obloge), ne morejo biti označene kot FSC-certificirane hiše. Organizacija lahko sicer posamezno označi in promovira te komponente, tako da potrošnikom izpostavi FSC-certificirane elemente.	
Leseni podi s papirnatimi ali furnirnimi plastmi	Les	Da
	Papirnat ali furnirne plasti	Da
	Razlaga: Leseni in papirnat-leseni furnirni vložki niso ločljivi elementi za potrošnike in jih ni mogoče ločiti brez spreminjanja funkcionalnosti proizvoda. Zato morajo biti tako leseni kot papirnati ali furnirni vložki certificirani, da lahko talne obloge nosijo oznako FSC-certificiranega proizvoda.	

Priloga D. Samoocena temeljnih delovnih zahtev FSC (normativno)

V skladu s FSC-STD-40-004 *Certifikacija verige sledljivosti*, morajo organizacije upoštevati temeljne delovne zahteve FSC v svojem certificiranem poslovanju. FSC določa, da mora organizacija za izpolnitev teh zahtev:

1. sprejeti in izvajati izjavo o politiki, ki zajema temeljne delovne zahteve FSC; ter
2. vzdrževati ažurirano samooceno, v kateri organizacija opisuje, kako uporablja temeljne delovne zahteve FSC v svojem poslovanju.

Naslednje usmeritve ponujajo pomoč pri tem, kako lahko organizacija izpolni te zahteve.

Zahteve

FSC je razvil niz zahtev, ki veljajo za vse CoC certificirane organizacije. Te so naslednje:

Temeljne delovne zahteve FSC⁴

7.1 Pri izvajanju temeljnih delovnih zahtev FSC mora organizacija ustrezno upoštevati pravice in obveznosti, ki jih določa nacionalna zakonodaja, hkrati pa izpolnjevati cilje teh zahtev.

7.2 Organizacija ne sme uporabljati otroškega dela.

7.2.1 Organizacija ne sme zaposlovati delavcev mlajših od 15 let ali mlajših, kot je določeno v nacionalnih ali lokalnih zakonih/predpisih; odvisno katera starost je višja, razen kot je navedeno v 7.2.2.

7.2.2 V državah, kjer nacionalna zakonodaja oziroma predpisi dovoljujejo zaposlovanje oseb v starosti od 13 do 15 let za lahko delo, takšno zaposlovanje ne bi smelo ovirati njihovo šolanje, zdravja oziroma razvoja. Predvsem tam, kjer so otroci podvrženi zakonodaji o obveznem šolskem izobraževanju, lahko delajo le izven šolskih ur med običajnim dnevnim delovnim časom.

7.2.3 Nobena oseba mlajša od 18 let ne sme opravljati nevarnih ali težkih del, razen za namen usposabljanja v skladu z odobrenimi nacionalnimi zakoni in uredbami.

7.2.4 Organizacija mora prepovedati najhujše oblike otroškega dela.

7.3 Organizacija mora odpraviti vse oblike prisilnega in obvezujočega dela.

7.3.1 Delovna razmerja so prostovoljna in na podlagi medsebojnega soglasja, brez groženj ali kazni.

7.3.2 Ni dokazov o kakršni koli praksi, ki kaže na prisilno ali obvezujoče delo, vključno z, vendar ne omejeno, kot sledi:

- Fizično in spolno nasilje,
- Dolžniško delo,
- Zadrževanje plač, vključno s plačilom pristojbine za zaposlitev in ali zadrževanje plačila depozita za začetek zaposlitve,

4 Vir: Poročilo FSC o splošnih merilih in kazalnikih, ki temeljijo na temeljnih konvencijah MOD (2017).

- Omejitev mobilnosti/gibanja,
- Zadrževanje potnega lista in osebnih dokumentov,
- Grožnje z ovadbo oblastem.

7.4 Organizacija mora zagotoviti, da pri zaposlovanju in poklicnih dejavnostih ni diskriminacije.

7.4.1 Praksa zaposlovanja in opravljanja poklica ni diskriminatorna.

7.5 Organizacija mora spoštovati svobodo združevanja in efektivno pravico do kolektivnih pogajanj.

7.5.1 Delavci lahko po lastni izbiri ustanovijo delavske organizacije ali pa se jim pridružijo.

7.5.2 Organizacija spoštuje popolno svobodo delavskih organizacij, da sprejmejo svoje ustavne določbe in pravila.

7.5.3 Organizacija spoštuje pravice delavcev za opravljanje zakonitih dejavnosti, povezanih z ustanovitvijo, združevanjem ali za pomoč delavski organizaciji ali da se vzdržijo enakih ravnanj in ne bodo diskriminirale ali kaznovale delavcev za uveljavljanje teh pravic.

7.5.4 Organizacija se zakonito pogaja z ustanovljenimi organizacijami delavcev in/ali ustreznimi predstavniki v dobri veri in poskušajo po najboljših močeh doseči kolektivne sporazume.

7.5.5 Kolektivne pogodbe se izvedejo tam, kjer obstajajo.

Izjava o politiki

FSC zahteva, da organizacija sprejme in izvaja eno ali več izjav o politiki, ki vključujejo temeljne delovne zahteve FSC (zgoraj). Številne organizacije že imajo izjave ali izvedene politike, ki pokrivajo principe in prakse, opisane v temeljnih delovnih zahtevah FSC, in takšne izjave ter izvedene politike se lahko uporabijo za izkazovanje skladnosti s standardom verige sledljivosti.

Sprejemljiva izjava ni nujno dobeseden povzetek temeljnih delovnih zahtev FSC. Izjava mora zgolj zajemati obseg principov, opisanih v temeljnih delovnih zahtevah FSC. Vendar pa zgolj imeti izjavo, vključno z dobesednim povzetkom temeljnih delovnih zahtev FSC, ni dovolj. Izjavi ali izjavam mora biti priložena izpolnjena samoocena, v kateri organizacija navede svojo skladnost z obsegom temeljnih delovnih zahtev FSC in izvedbo izjave o politiki. Izjavi o politiki ali izjavam mora biti priložena dokumentacija, ki kaže na njihovo izvedbo.

Na primer, organizacija z izjavo o politiki, ki prepoveduje zaposlitev osebam, mlajšim od 18 let, izpolnjuje zahtevo iz člena 7.2 (prepoved otroškega dela). Mora pa organizacija še vedno to tudi zagotoviti, vključno z dokumentacijo v samooceni, da izkaže izvajanje te izjave o politiki.

Samoocena

Navodila: Vsaka organizacija mora izpolniti samooceno, v kateri opisuje, kako uporablja temeljne delovne zahteve FSC v svojem poslovanju. Certifikacijski organ uporablja samooceno kot vodilo za izvedbo presoje in preverjanje skladnosti z

zahtevami standarda na terenu. FSC je ta postopek zasnoval kot učinkovit in stroškovno ugoden način za preverjanje skladnosti z zahtevami, obenem pa zagotavlja skladnost z veljavno zakonodajo. Postopek koristi znanje organizacije o svojem delovanju in veljavnih zakonih, da pomaga presojevalcu pri izvedbi presoje.

Organizacija mora v samooceni izjaviti, da so izjave resnične in pravilne v najboljši možni meri. Organizacijo, ki namenoma da napačne izjave v samooceni, lahko doleti (začasni) odvzem certifikata.

Organizacija mora na vprašanja v samooceni odgovarjati čim popolneje in resnično. Organizacije morajo identificirati relevantne dokumente in druge materiale, ki jih presojevalec lahko pregleda, da preveri navedene izjave v samooceni.

OPOMBA: Za večlokacijske ali skupinske CoC certificate je za izpolnjevanje samoocene za vse udeležene lokacije, ki so vključene v obseg certifikata, odgovorna centralna pisarna.

Osrednja točka temeljnih delovnih zahtev FSC je njihov vpliv na veljavno nacionalno zakonodajo. Organizacije so vedno dolžne spoštovati veljavno nacionalno zakonodajo, vendar pa v nekaterih primerih nacionalna zakonodaja dovoljuje ukrepe, ki so prepovedani s temeljnimi delovnimi zahtevami FSC, ali pa daje organizaciji pravice, ki lahko privedejo do ravnanj, ki so v nasprotju s principi temeljnih delovnih zahtev FSC. V takšnih primerih se od organizacije pričakuje, da bo ustrezno upoštevala pravice in obveznosti, določene z nacionalno zakonodajo, hkrati pa izpolnila cilje zahtev. Kako doseči to ravnotežje, ni vedno jasno, zato je najbolje, da imetnik certifikata v samooceni poda pojasnilo. V redkih primerih je včasih potrebno opraviti analizo glede skladnosti z veljavno zakonodajo, kar certifikacijskemu organu zagotovi jasnost, to analizo pa je potrebno priložiti pojasnilu.

Primeri vprašanj, ki so lahko v pomoč pri izpolnjevanju samoocene:

FSC je pripravil naslednja odprta vprašanja, ki so lahko v pomoč organizaciji pri izpolnjevanju samoocene. Vprašanja so razdeljena v štiri kategorije, ki jih pokrivajo temeljne delovne zahteve FSC. Raven podrobnosti, ki je zahtevana, je odvisna od lokacije operativne enote organizacije, vključno z oceno tveganja organizacije in delovnim okoljem. Ta seznam vprašanj ne vključuje vseh možnih vprašanj.

Kategorija	Vprašanje
Otroško delo	- Kakšna je zakonska ali predpisana najnižja starost v vašem podjetju? - Katere ukrepe ste sprejeli, da se v vašem podjetju ne izvaja otroško delo? - Ali vodite evidence o starosti (datum rojstva) svojih zaposlenih in kako preverjate da je to dejanska starost? Ali preverjate identifikacijske dokumente? - Če obstajajo pravne ali regulativne omejitve, za katere predvidevate, da bi omejile vašo sposobnost izpolnjevanja zahteve, opišite, kako bi te omejitve ublažili. - Če zaposlujete delavce mlajše od 18 let, opišite katere ukrepe ste sprejeli, da ne bodo opravljali nevarnega ali težkega dela. Če obstajajo zahteve glede usposabljanja in izobraževanja, predložite dokazila. - Ali je zakonsko dovoljeno zaposliti otroke, stare od 13 do 15 let? Ali zaposlujete otroke te starosti? Če je odgovor na obe vprašanji pritrdilen, naštejte ukrepe, ki ste jih sprejeli, da zagotovite, da ne bodo opravljali dela, ki so škodljiva za njihovo zdravje razvoj, ter da se jim omogoča delo izven šolskih ur.
Prisilno delo	- Opišite svoje postopke zaposlovanja in pogajanja za dokazovanje skladnosti s tem načelom. - Ali dajete posojila ali akontacije na plačo, zaradi katerih bi moral delavec nadaljevati delo zunaj zakonskih ali pogodbenih pogodb? Če je tako, opišite kako v tem primeru zmanjšate tveganje dolžniškega dela? - Kako zagotovite da se zaslužki pri zaposlitvi ne odštejejo ali da se plačila/depoziti za začetek zaposlitve ne izvedejo? - Kako zagotovite, da delavcem na noben način ni omejeno gibanje? - Kako zagotovite, da imajo delavci ves čas dostop do svojih potnih listov in identifikacijskih dokumentov, hkrati pa jim ponudite varno mesto za shranjevanje dokumentov? - Kako zagotovite, da ne grozite delavcem z ovajanjem oblastem? - Koliko je nadur, ali so v skladu z zakonskimi zahtevami? So nadure prostovoljne? Ali se nadurno delo pravočasno sporoča? Ali so nadure vpisane v sistem za evidentiranje delovnega časa?
Diskriminacija	- Ali obstaja enakopravnost glede spola in starosti? - Ali imate etnično raznoliko delovno silo? - Ali imate politiko nediskriminacije? - Ali zagotavljate, da imajo vsi zaposleni enake možnosti za napredovanje? - Kako zagotovite, da imajo prosilci za delo enake možnosti za zaposlitev? - Če obstajajo pravne ali regulativne omejitve, za katere predvidevate, da bi omejile vašo sposobnost izpolnjevanja zahteve, opišite kako bi te omejitve ublažili.
Svoboda združevanja in pravica do kolektivnih pogajanj	- Ali so delavci organizirani v sindikat? Opišite, kolikor vam je znano, zakaj menite, da so se delavci odločili za ali proti temu, da jih zastopa sindikat. - Če delavce zastopa sindikat ali je sindikat samostojen in neodvisen? - Katere oblike zastopanja zaposlenih, razen sindikata, obstajajo na delovnem mestu? - Ali obstajajo kolektivne pogodbe, ki varujejo delavce in če, kako zagotovite upoštevanje in spoštovanje teh pogodb?

Samoocena temeljnih delovnih zahtev FSC

Potrđitev: Jaz _____, s spodnjim podpisom potrđujem, da so naslednje izjave resnične in pravilne ter se zavedam, da lahko zavestno podajanje lažne izjave povzroči suspenz certifikata, prekinitev certifikata ali pa njegovo ne-izdajo.

Ime in priimek

Datum

Otroško delo

FSC zahteve	Vprašanja in dodatne zahteve	Odgovor
7.2 Organizacija ne sme uporabljati otroškega dela.	a) Ali vaša organizacija upošteva člen 7.2? Če je odgovor pritrdilen, nadaljujte pri točki c).	
7.2.1 Organizacije ne sme zaposlovati delavcev mlajših od 15 let ali mlajših, kot je določeno v nacionalnih ali lokalnih zakonih/predpisih; odvisno katera starost je višja, razen kot je navedeno v 7.2.2.	b) Če ste na vprašanje a) odgovorili z ne, opišite kako oziroma zakaj vaša organizacija ne upošteva člena 7.2.	
7.2.2 V državah, kjer nacionalna zakonodaja oziroma predpisi dovoljujejo zaposlovanje oseb v starosti od 13 do 15 let za lahko delo, takšno zaposlovanje ne bi smelo ovirati njihovo šolanje, zdravja oziroma razvoja. Predvsem tam, kjer so otroci podvrženi zakonodaji o obveznem šolskem izobraževanju, lahko delajo le izven šolskih ur med običajnim dnevnim delovnim časom.	c) Za posameznike, ki ste jih zaposlili na lokaciji/lokacijah s certifikatom, opišite kako vaša organizacija ve, da je skladna s členom 7.2.	
	d) Opredelite vse dokumente ali druge zapise (in njihove lokacije) na katere se zanašate, da boste preverili skladnost s členom 7.2.	
7.2.3 Nobena oseba mlajša od 18 let ne sme opravljati nevarnih ali težkih del, razen za namen	e) Opredelite vse morebitne zakonske obveznosti, ki bi po vašem mnenju lahko vplivale na vašo sposobnost ravnanja v skladu s členom 7.2. Prosim opišite jih in obrazložite kako vplivajo na sposobnost upoštevanja zahtev s členom 7.2.	

usposabljanja v skladu z odobrenimi nacionalnimi zakoni in uredbami.	f) Priložite izjavo o politiki ali druge izjave pripravljene s strani organizacije, ki zajemajo člen 7.2.	
7.2.4 Organizacija mora prepovedati najhujše oblike otroškega dela.		

Prisilno delo

FSC zahteve	Vprašanja in dodatne zahteve	Odgovori in dokazi
7.3 Organizacija mora odpraviti vse oblike prisilnega in obvezujočega dela. 7.3.1 Delovna razmerja so prostovoljna in na podlagi medsebojnega soglasja, brez groženj ali kazni. 7.3.2 Ni dokazov o kakršni koli praksi, ki kaže na prisilno ali obvezujoče delo, vključno z, vendar ne omejeno, kot sledi: • Fizično in spolno nasilje, • Dolžniško delo, • Zadrževanje plač, vključno s plačilom pristojbine za zaposlitev in ali zadrževanje plačila depozita za začetek zaposlitve, • Omejitev mobilnosti/gibanja, • Zadrževanje potnega lista in osebnih dokumentov, • Grožnje z ovadbo oblastem.	a) Ali je vaša organizacija skladna s členom 7.3? Če je odgovor pritrdilen, nadaljujte pri c).	
	b) Če ste na vprašanje a) odgovorili z ne, opišite kako oziroma zakaj vaša organizacija ne upošteva člena 7.3.	
	c) Za posameznike, ki ste jih zaposlili na lokaciji/lokacijah s certifikatom, opišite kako vaša organizacija ve, da je skladna s členom 7.3.	
	d) Opredelite vse dokumente ali druge zapise (in njihove lokacije), na katere se zanašate, da boste preverili skladnost s členom 7.3.	
	e) Opredelite vse morebitne zakonske obveznosti, ki vplivajo na vašo sposobnost ravnanja v skladu s členom 7.3. Prosim opišite jih in obrazložite, kako vplivajo na sposobnost izpolnjevanja zahtev v skladu s členom 7.3.	
	f) Priložite izjavo o politiki ali druge izjave pripravljene s strani organizacije, ki zajemajo člen 7.3.	

Diskriminacija pri zaposlovanju in poklicu

FSC zahteve	Vprašanja in dodatne zahteve	Odgovori in dokazi
7.4 Organizacija mora zagotoviti, da pri zaposlovanju in opravljanju poklica ne bo diskriminacije.	a) Ali je vaša organizacija skladna s členom 7.4? Če je odgovor pritrdilen, nadaljujte pri c).	
7.4.1 Praksa zaposlovanja in opravljanja poklica ni diskriminatorna.	b) Če ste na vprašanje a) odgovorili z ne, opišite kako oziroma zakaj vaša organizacija ne upošteva člena 7.4.	
	c) Za posameznike, ki ste jih zaposlili na lokaciji/lokacijah s certifikatom, opišite kako vaša organizacija ve, da je skladna s členom 7.4.	
	d) Opredelite vse dokumente ali druge zapise (in njihove lokacije), na katere se zanašate, da boste preverili skladnost s členom 7.4.	
	e) Opredelite vse morebitne zakonske obveznosti, ki vplivajo na vašo sposobnost ravnanja v skladu s členom 7.4. Prosim opišite jih in obrazložite, kako vplivajo na sposobnost izpolnjevanja zahtev skladna s členom 7.4.	
	f) Priložite izjavo o politiki ali druge izjave pripravljene s strani organizacije, ki zajemajo člen 7.4.	

Svoboda združevanja in pravica do kolektivnih pogajanj

FSC zahteve	Vprašanja in dodatne zahteve	Odgovori in dokazi
7.5 Organizacija mora spoštovati svobodo združevanja in efektivno pravico do kolektivnih pogajanj.	a) Ali je vaša organizacija skladna s členom 7.5? Če je odgovor pritrdilen, nadaljujte pri c).	
7.5.1 Delavci lahko po lastni izbiri ustanovijo delavske organizacije ali pa se jim pridružijo.	b) Če ste na vprašanje a) odgovorili z ne, opišite kako oziroma zakaj vaša organizacija ne upošteva člene 7.5.	
7.5.2 Organizacija spoštuje popolno svobodo delavskih organizacij, da sprejmejo svoje ustavne določbe in pravila.	c) Za posameznike, ki ste jih zaposlili na lokaciji/lokacijah s certifikatom, opišite kako vaša organizacija ve, da je skladna s členom 7.5.	
7.5.3 Organizacija spoštuje pravice delavcev za opravljanje zakonitih dejavnosti, povezanih z ustanovitvijo, združevanjem ali za pomoč delavski organizaciji ali da se vzdržijo enakih ravnanj in ne bodo diskriminirale ali kaznovale delavcev za uveljavljanje teh pravic.	d) Opredelite vse dokumente ali druge zapise (in njihove lokacije), na katere se zanašate, da boste preverili skladnost s členom 7.5.	
7.5.4 Organizacija se zakonito pogaja z ustanovljenimi organizacijami delavcev in/ali ustreznimi predstavniki v dobri veri in poskušajo po najboljših močeh doseči kolektivne sporazume.	e) Opredelite morebitne zakonske obveznosti, ki vplivajo na vašo sposobnost ravnanja skladu s točko 7.5. Opišite kako vplivajo na sposobnost skladna s členom 7.5.	
7.5.5 Kolektivne pogodbe se izvedejo tam, kjer obstajajo.	f) Priložite izjave o politiki ali izjave vaše organizacije, ki zajema člen 7.5.	

Priloga E. Pojmi in definicije

Za potrebe tega standarda se uporabljajo pojmi in definicije iz *Pojmovnika FSC FSC-STD-01-002 EN* ter pojmi in definicije, navedeni v nadaljevanju:

Datum objave: Datum, ko je potrjen normativni dokument FSC najavljen in objavljen na spletni strani FSC (običajno najmanj 90 dni pred datumom začetka veljavnosti).

Datum odobritve: Datum, ko je normativni dokument FSC odobren s strani pristojnega organa.

Datum začetka veljavnosti: Datum, ko postane objavljen normativni dokument FSC uradno veljaven.

Delavci⁵: Vse zaposlene osebe, vključno z javnimi uslužbenci in samozaposlenimi osebami. Sem sodijo tudi zaposleni za krajši delovni čas in sezonski delavci vseh ravni in kategorij, vključno s fizičnimi delavci, upravnimi delavci, nadzorniki, vodstvenimi delavci, zaposlenimi pri pogodbenikih ter samozaposlenimi pogodbeniki in podizvajalci (vir: Konvencija MOD št. 155 o varnosti in zdravju pri delu, 1981).

Delavska organizacija: Vsaka organizacija delavcev, ki si prizadeva za izboljšanje in zaščito interesov delavcev (prirejeno po Konvenciji MOD št. 87, člen 10). Pomembno je poudariti, da se pravila in smernice glede sestave delavskih organizacij razlikujejo med državami, zlasti glede tega, kdo se šteje za navadnega člana in kdo ima pooblastila za "zaposlovanje in odpuščanje". Delavske organizacije pogosto ločujejo članstvo med tistimi, ki imajo pooblastila za "zaposlovanje in odpuščanje", in tistimi, ki jih nimajo.

Deležnik: Glej definiciji za "zadevni deležnik" in "zainteresirani deležnik".

Diskriminacija: vključuje: a) vsakršno razlikovanje, izključevanje ali dajanje prednosti na podlagi rase, barve kože, spola, vere, političnega prepričanja, nacionalnosti, družbenega izvora ali spolne usmerjenosti, ki ima učinek zmanjševanja ali onemogočanja enakih možnosti ali obravnave pri zaposlitvi ali poklicu; b) druge oblike razlikovanja, izključevanja ali dajanja prednosti, ki imajo enak učinek, kot jih lahko določi država članica po posvetovanju s predstavniškimi organizacijami delodajalcev in delojemalcev, kjer te obstajajo, in drugimi ustreznimi organi (prirejeno po Konvenciji MOD št. 111, člen 1).

Dobavitelj: Posameznik, podjetje ali druga pravna oseba, ki organizaciji dobavlja vhodne materiale iz gozdov.

Dobavna veriga: Mreža podjetij, ki proizvajajo, obdelujejo in/ali distribuirajo določen proizvod, ki zajema vse korake od surovine do končnega proizvoda in njegove distribucije končnemu kupcu.

Dobavni dokument: Dokument, ki spremlja pošiljko blaga in fizično ali elektronsko navaja opis, kakovostni razred in količino dobavljenega blaga. Primeri dobavnih dokumentov so: dobavnice, odpremnice, prevozni dokumenti ali pakirni sezname.

Dobra vera v pogajanjih: Organizacija (delodajalec) in delavske organizacije si prizadevajo doseči dogovor, vodijo iskrena in konstruktivna pogajanja, se izogibajo neupravičenim zamudam, spoštujejo sklenjene dogovore in zagotovijo dovolj časa za razpravo in rešitev kolektivnih sporov (Gerning B, Odero A, Guido H (2000), Kolektivna pogajanja: Standardi MOD in načela nadzornih organov. Mednarodni urad za delo, Ženeva).

⁵ Opredelitev nalog zaposlenih, kot so na primer nadzorniki, se razlikuje od države do države. V primerih, ko imajo pooblastila, da v interesu delodajalca ali vodstva zaposlujejo, premestijo, suspendirajo, odpustijo, ponovno zaposlijo, odločijo glede napredovanja, prerazporedijo, nagradijo ali disciplinirajo druge zaposlene ali so odgovorni za njihovo usmerjanje, morda ne izpolnjujejo pogojev za članstvo v sindikatih.

Drseči povprečni delež: FSC delež, izračunan za obdobje trditve za določeno skupino proizvodov, temelječ na povprečju določenega števila preteklih obdobj trditev, vendar največ 12 mesecev.

Certifikacijski organ: Organ, ki izvaja storitve za ocenjevanje skladnosti in je lahko predmet akreditacije (prilagojeno po ISO/IEC 17011:2004 (E)).

Evroobmočje: Geografsko in gospodarsko območje, ki vključuje vse države članice EU, ki so kot svojo uradno valuto sprejele evro (€).

Fizična posest: Fizično ravnanje z materiali in proizvodi s FSC certifikatom s strani organizacije (npr. sečnja, skladiščenje, proizvodnja, distribucija). Prevoz se v okviru tega standarda ne šteje za fizično posest.

FSC 100%: FSC trditev za proizvode, katerih vhodni materiali izvirajo izključno iz FSC-certificiranih naravnih gozdov ali plantaž.

FSC kredit: Količina proizvodov (po volumnu ali teži), ki se lahko proda iz kreditnega računa z oznako FSC MEŠANICA Kredit ali FSC RECIKLIRANO Kredit.

FSC MEŠANICA: FSC trditev za proizvode, katerih vhodni materiali izvirajo iz ene ali več naslednjih kategorij: **FSC 100%, FSC MEŠANICA, FSC RECIKLIRANO, nadzorovani material, FSC Nadzorovani les, potrošniško ponovno uporabljen material in/ali predpotrošniški ponovno uporabljen material.**

OPOMBA: Skupine proizvodov, ki so sestavljene izključno iz ponovno uporabljenega materiala, nadzorovanega materiala in/ali FSC Nadzorovanega lesa, niso upravičene do prodaje z oznako FSC MEŠANICA.

FSC Nadzorovani les: Material ali proizvod s trditvijo "FSC Nadzorovani les".

FSC odstotek (%): Odstotek vhodnih materialov, ki prispevajo k FSC trditvi za določeno skupino proizvodov v določenem časovnem obdobju ali za posamezen delovni nalog, v skladu s procentnim sistemom.

FSC trditev: Trditev na prodajnih in dobavnih dokumentih za FSC-certificirane proizvode ali proizvode, narejene iz FSC nadzorovanega lesa. Trditve FSC vključujejo: **FSC 100%, FSC MEŠANICA x%, FSC RECIKLIRANO x%, FSC MEŠANICA Kredit, FSC RECIKLIRANO Kredit in FSC Nadzorovani les.**

FSC transakcija: Nakup ali prodaja proizvodov s FSC trditvijo na prodajnih dokumentih.

FSC Reciklirano: FSC trditev za reciklirane proizvode, izdelane izključno iz obnovljenih (recikliranih) virov.

FSC-certificiran material: Vhodni material, ki je dobavljen z eno izmed FSC trditev: FSC 100%, FSC MEŠANICA ali FSC RECIKLIRANO, in prihaja od FSC-certificiranega dobavitelja.

FSC-certificiran proizvod: Proizvod, ki ustreza vsem ustreznim zahtevam certifikacije in je upravičen do prodaje s FSC trditvami na računih ter do promocije preko uporabe FSC blagovnih znamk. FSC Nadzorovani les se ne šteje za FSC-certificiran proizvod.

Gozdni proizvodi: Organski materiali in proizvodi, ki so proizvedeni znotraj gozdnega ekosistema, vključno z lesnimi in ne-lesnimi proizvodi.

Integrirani sistem upravljanja: Sistem upravljanja poslovnih procesov, ki organizaciji omogoča uporabo integriranih aplikacij za upravljanje poslovanja in vseh podatkov, povezanih z nabavo FSC-certificiranih materialov, zalogami, proizvodnjo in prodajo, certifikacijskim organom pa omogoča oddaljeno preverjanje teh informacij za več lokacij.

Izhodni materiali in proizvodi: Surovine, polproizvodi ali končni proizvodi, ki jih proizvede in/ali dobavi FSC-certificirana organizacija z FSC trditvijo.

Kreditni račun: Evidenca, ki jo vodi organizacija, ki uporablja kreditni sistem nadzora, v kateri so zabeležene vhodne in izhodne količine (volumnov) kreditov za namene nadzora količine proizvodov, ki jih je dovoljeno prodajati s trditvami FSC MEŠANICA Kredit, FSC RECIKLIRANO Kredit ali FSC Nadzorovani les.

Kreditni sistem: Nadzorni sistem FSC, ki omogoča, da se določen delež izhodnih proizvodov iz skupine proizvodov proda z ustrezno FSC kreditno trditvijo, ki temelji na količini vhodnega materiala, ki prispeva k trditvi, in pripadajočem pretvorbenem faktorju.

Kolektivno pogajanje: Prostovoljni postopek pogajanj med delodajalci ali združenjem delodajalcev in delavsko organizacijo z namenom urejanja pogojev zaposlitve s kolektivnimi pogodbami (Konvencija MOD 98, člen 4).

Komponenta: Posamezen in prepoznaven del sestavljenega proizvoda.

Končni proizvod: Proizvod, ki pred predvideno končno uporabo ali prodajo končnemu uporabniku ne bo več predmet nadaljnje predelave, označevanja ali pakiranja. Vgradnja končnih proizvodov, polnjenje embalaže in rezanje na mero se ne štejejo za predelavo proizvodov, razen če te dejavnosti vključujejo prepakiranje, spremembo FSC sestave proizvoda ali ponovno označevanje.

OPOMBA: Nekateri proizvodi so lahko (ali pa tudi ne) klasificirani kot končni proizvodi, odvisno od namena uporabe s strani strank. Na primer, les ali papir nista klasificirana kot končna proizvoda, če se prodajata proizvajalcu, ki ju bo še nadalje preoblikoval v druge proizvode.

Končni uporabnik (končni potrošnik): Oseba ali organizacija, ki kupi in uporablja proizvod, ne pa tudi tiste, ki ga proizvajajo, preprodajajo ali distribuirajo.

Lahka dela: Nacionalna zakonodaja lahko dovoli zaposlovanje ali delo oseb starih od 13 do 15 let za lahka dela, ki: (a) po naravi in pogojih, v katerih se opravljajo, ne škodujejo njihovemu zdravju ali razvoju; in (b) ne vplivajo na njihovo redno šolanje, njihovo sodelovanje v programih poklicnega usposabljanja, ki jih je odobrila ali priznala pristojna oblast, ali njihovo sposobnost, da izkoristijo pouk, ki ga dajejo takšni programi (Konvencija MOD št. 138, člen 7).

Lokacija: Posamezna funkcionalna enota organizacije na eni fizični lokaciji, ki je geografsko ločena od drugih enot iste organizacije. Pod-enote organizacije se lahko obravnavajo kot del lokacije, če so njeno podaljšanje brez lastnih funkcij nabave, predelave ali prodaje (npr. oddaljeno skladišče). Lokacija nikoli ne more vključevati več kot ene pravne osebe. Pogodbeni izvajalci v okviru pogodbenih dogovorov (npr. zunanje skladišče) se ne štejejo za lokacije. Tipični primeri so proizvodni obrati, prodajne pisarne ali skladišča v lasti organizacije.

Mali proizvajalec: Ena ali več gospodarskih enot za upravljanje z gozdovi, ki izpolnjujejo pogoje za SLIMF (FSC-STD-01-003a) in dodatke ter so upravičeni do FSC oznake za male in skupnostne proizvajalce (ang. FSC Small and Community Label). Za imetnike skupinskega FM certifikata, ki vključujejo enote za upravljanje z gozdovi, ki niso SLIMF, se za male proizvajalce štejejo le tisti, ki so kategorizirani kot SLIMF.

Masiven lesni proizvod: Proizvod, sestavljen iz enega samega kosa lesa (npr. hlod, tram, deska).

Materialna kategorija: Razred primarnega materiala ali materiala, namenjenega ponovni uporabi, ki se lahko uporablja v FSC skupinah proizvodov. Kategorije materialov vključujejo: **FSC 100%, FSC MEŠANICA, FSC RECIKLIRANO, FSC Nadzorovani les, nadzorovani material, predpotrošniški ponovno uporabljen**

material, popotrošniški ponovno uporabljen material.

Na proizvodu: (angl. on product) Izraz se nanaša na katerokoli oznako ali označbo, povezano s FSC certifikacijo, ki je pritrjen ali nameščen na proizvod ali njegovo embalažo. Primeri oznak na proizvodu vključujejo etikete, šablone, žige z vročim tiskom, informacije na maloprodajni embalaži za majhne proizvode (npr. svinčniki), zaščitno embalažo in plastično ovojno folijo.

Nacionalni zakoni: Celoten nabor primarne in sekundarne zakonodaje (zakoni, odloki, uredbe, dekreti), ki velja na nacionalnem ozemlju, vključno s sekundarnimi predpisi in terciarnimi upravnimi postopki (pravila/zahteve), ki neposredno in izrecno izhajajo iz te primarne in sekundarne zakonodaje.

Nadzorni sistem FSC: Sistem za nadzor količin proizvodov znotraj skupine proizvodov, ki se lahko prodajajo s FSC trditvami. FSC sistemi nadzora vključujejo: **transferni sistem, procentni sistem in kreditni sistem.**

Nadzorovan material: Vhodni material, ki je dobavljen brez FSC trditve, vendar je bil ocenjen kot skladen z zahtevami standarda FSC-STD-40-005 EN *Zahteve za pridobivanje nadzorovanega lesa.*

Najhujše oblike otroškega dela: Vključujejo: (a) vse oblike suženjstva ali prakse, podobne suženjstvu, kot so prodaja in trgovina z otroki, dolžniška odvisnost in tlačanstvo ter prisilno ali obvezno delo, vključno s prisilnim ali obveznim novačenjem otrok za uporabo v oboroženih spopadih; (b) uporabo, zvajljanje ali ponujanje otroka za prostitucijo, za proizvodnjo pornografije ali za pornografske nastope; (c) uporabo, zvajljanje ali ponujanje otroka za nezakonite dejavnosti, zlasti za proizvodnjo in trgovino z drogami, kot je opredeljeno v ustreznih mednarodnih pogodbah; (d) delo, ki bi po svoji naravi ali pogojih, v katerih se opravlja, lahko škodovalo zdravju, varnosti ali morali otrok (Konvencija MOD št. 182, člen 3).

Neskladen proizvod: Proizvod ali material, za katerega organizacija ne more dokazati, da je skladen z veljavnimi zahtevami FSC certifikacije in pogoji upravičenosti za podajanje FSC trditev.

Nevtralen material: Material, ki ne izvira iz gozdnega okolja (torej ni gozdnega izvora). Primeri vključujejo vlakna rastlinskega izvora ali lignificirane materiale (npr. lan, ki se uporablja za proizvodnjo plošč ali kompozitov iz lesa) ter sintetizirane ali anorganske materiale (npr. steklo, kovina, plastika, polnila, belila). Nevtralni materiali ne vključujejo ne-lesnih gozdnih proizvodov ali sanitarnega lesa. Nevtralni materiali, ki se uporabljajo v FSC skupinah proizvodov, so izvzeti iz zahtev za nadzor v verigi sledljivosti. Ko se material, ki ni gozdnega izvora, vključi v obseg FSC certifikata, FSC določi in sporoči, kdaj ta material ni več klasificiran kot nevtralen.

Ne-lesni gozdni proizvod: Vsak proizvod iz gozda, razen lesa (hlodovine), vključno z drugimi materiali, pridobljenimi iz dreves, kot so smole in listi, ter drugimi rastlinskimi in živalskimi proizvodi. Primeri vključujejo, vendar niso omejeni na, bambus, semena, sadeže, oreščke, med, palme, gumo, pluto, okrasne rastline in druge proizvode, ki izvirajo iz gozdnega okolja.

Obdobje trditve: Časovno obdobje, ki ga organizacija določi za vsako skupino proizvodov z namenom podajanja določene FSC trditve. Minimalna dolžina obdobja trditve vključuje čas, potreben za izvedbo serije proizvodov, vključno s sprejemom, skladiščenjem, predelavo, označevanjem in prodajo končnega proizvoda.

Obseg: Skupine proizvodov, lokacije in dejavnosti organizacije, ki so vključeni v oceno s strani akreditiranega FSC-certificiranega organa, skupaj s certifikacijskimi standardi, po katerih so bili ocenjevani.

Procentni sistem: FSC nadzorni sistem, ki omogoča prodajo proizvodov s FSC

zahtevki, ki ustrezajo deležu vhodnih materialov z ustreznimi zahtevki v določenem delovnem nalogu ali v določenem časovnem obdobju veljavnosti zahtevkov.

Organizacija: Oseba ali pravni subjekt, ki je imetnik certifikata ali zanj zaprosi in je zato odgovoren za dokazovanje skladnosti z veljavnimi zahtevami, na katerih temelji FSC certifikacija.

Organizacija, ki sklepa podizvajalsko pogodbo: (angl. contracting organization) Posameznik, podjetje ali druga pravna oseba, ki za katerokoli dejavnost v okviru FSC certifikata CoC koristi usluge zunanjega izvajalca.

Otrok: Vsaka oseba, mlajša od 18 let (Konvencija MOD 182, člen 2).

Pogodba o zunanjem izvajanju storitev: Pisni dogovor med organizacijo kot naročnikom in izvajalcem o storitvi proizvodnje ali predelave FSC-certificiranega proizvoda ali materiala, pri čemer naročniška organizacija ohrani nadzor in odgovornost za nabavo vhodnega materiala od dobavitelja, ki mu ga plača, in za prodajo izhodnega proizvoda kupcu. Vhodni material se lahko pošlje od naročniške organizacije ali od dobavitelja izvajalcu, končni proizvod pa se lahko vrne ali pošlje od izvajalca naročniški organizaciji ali njenemu kupcu.

Pogodbenik/izvajalec: Posameznik, podjetje ali druga pravna oseba, ki jo organizacija najame za izvajanje katerekoli dejavnosti v okviru FSC certifikata CoC.

Ponovno uporabljen material: (ang. reclaimed material) Material, za katerega je dokazano, da bi bil sicer zavržen kot odpadek, vendar je bil namesto tega zbran in ponovno uporabljen kot vhodni material namesto primarnega (devškega) materiala za ponovno uporabo, reciklažo ali predelavo v proizvodnem procesu ali drugi komercialni uporabi. Med ponovno uporabljene materiale se uvrščajo sledeče kategorije vhodnih materialov: **FSC Reciklrano, popotrošniško ponovno uporabljeno in predpotrošniško ponovno uporabljeno.** Ta kategorija izključuje ponovno uporabo deviških gozdnih ostankov, kot so sanitarni les in drugi organski materiali, ki nastanejo zunaj gozdnega okolja (npr. kmetijski ostanki).

Popotrošniški ponovno uporabljen material: Gozdni material, ki je bil pridobljen iz potrošniškega ali komercialnega proizvoda, ki ga je posameznik ali gospodinjstvo ali komercialni, industrijski ali institucionalni obrat uporabil za predvideni namen kot končni uporabnik proizvoda.

Postopek: Določen način za izvedbo dejavnosti ali procesa.

Predpotrošniški ponovno uporabljen material: Gozdni material, ki je bil pridobljen iz procesa sekundarne proizvodnje ali nadaljnje predelave, pri čemer material ni bil namenoma proizveden, ni primeren za končno uporabo in ga ni mogoče ponovno uporabiti na kraju samem v istem proizvodnem procesu, kjer je bil ustvarjen.

Prehodno obdobje: Časovno obdobje (običajno eno leto) po datumu začetka veljavnosti nove različice normativnega dokumenta FSC, v katerem se nova različica postopoma uvaja, hkrati pa se stara različica postopoma ukinja (kjer obstaja). Za namen postopnega uvajanja sta v tem času veljavni obe različici. Šest mesecev po koncu prehodnega obdobja se certifikati, izdani po stari različici, štejejo za neveljavne.

Preverjanje transakcij: Preverjanje certifikacijskih organov in/ali Assurance Services International (ASI), da so FSC trditve izhodnega materiala s strani imetnikov certifikata, točni in se ujemajo z vhodnimi FSC trditvami njihovih trgovskih partnerjev.

Primarna proizvodnja: Vsaka predelava, ki spremeni primarno hlodovino ali lesne sekance v druge proizvode. Za proizvode iz sekancev in vlaken primarna proizvodnja vključuje tudi proizvodnjo celuloze in papirja iz hlodovine ali lesnih sekancev.

Primarni material: Izvorni material, ki izvira iz naravnih gozdov ali plantaž. Ta

kategorija izključuje materiale, namenjene za ponovno uporabo.

Proizvod iz sekancev in vlaken: Proizvod, pri katerem so vsi vhodni lesni materiali razrezani v sekance ali defibrirani (npr. celuloza, papir, tiskani materiali, karton, iverne plošče, vlaknene plošče).

Prisilno ali obvezno delo: Delo ali storitev, ki se zahteva od osebe pod grožnjo kazni, pri čemer se oseba temu ni prostovoljno zavezala (Konvencija MOD št. 29, člen 2.1).

Pritožba: Izraz nezadovoljstva, podan v pisni obliki s strani katere koli osebe ali organizacije v zvezi z neskladnostjo certificirane organizacije z zahtevami. Pritožba mora nanašati na področje, ki ga zajema certifikat CoC organizacije, in mora vsebovati ime in kontaktne podatke vlagatelja pritožbe, jasen opis problema ter dokaze, ki podpirajo posamezne trditve v pritožbi.

Prodajni dokument: Pravni poslovni dokument, ki potrjuje prodajo proizvoda (npr. račun, prodajna pogodba, dobropis), in služi kot zahtevek za plačilo ter postane lastniški dokument, ko je plačilo izvedeno v celoti. Lahko je v fizični ali elektronski obliki in identificira obe trgovski strani, prodane proizvode, količine, datume prodaje in cene.

Razredi proizvodov: Kategorije, dodeljene proizvodom z enako ali podobno funkcionalno uporabo in/ali poimenovanjem (npr. žagan les), vendar z različnimi tehničnimi ali vizualnimi lastnostmi (npr. les z več grčami se običajno razvrsti v drugo kategorijo kot les brez grč).

Sanitarni les: (angl. salvaged wood) Gre za les, ki:

- se je naravno podrl (npr. zaradi neurja ali snega);
- je podrt in nato izgubljen ali zapuščen (npr. hlodi, ki so potonili na dno reke ali jezera med prevozom, posekana drevesa, ki niso bila odpeljana iz zbirališča, hlodi naplavljeni na obalo);
- je bil posekan zaradi drugih namenov kot je proizvodnja lesa, npr. pri odstranjevanju sadovnjakov, urejanju cestnih robov ali v urbanih območjih;
- je poplavljen in zapuščen zaradi umetnih rezervoarjev ali gradnje jezov.

Za namene FSC nadzora verige sledljivosti (CoC) in označevanja se sanitarni les obravnava kot deviški material in mora biti določen kot nadzorovan material ali prodan kot FSC Nadzorovani les.

Sestavljen proizvod: Proizvod, sestavljen iz dveh ali več komponent na osnovi gozdnih virov (npr. masivni les in iverna plošča), ki so združene v nov proizvod (npr. pohištvo, glasbila, vezane plošče, laminirani proizvodi, embalaža ali tiskani materiali, ki vsebujejo različne papirne komponente).

Shema certificiranja gozdov: Shema, ki temelji na razvoju standardov za upravljanje z gozdovi in/ali certificiranje verige sledljivosti gozdnih proizvodov.

Sistem upravljanja CoC: Organizacijska struktura, politike, postopki, procesi in viri, potrebni za uspešno izpolnjevanje zahtev tega standarda.

Skupina proizvodov: Proizvod ali skupina proizvodov, ki jih določi organizacija in imajo podobne vhodne in izhodne značilnosti, zato jih je mogoče združiti za namen nadzora FSC trditev in označevanja izhodnih proizvodov.

Skupnostni proizvajalec: Gospodarska enota gozda, ki izpolnjuje naslednja merila glede lastništva in upravljanja ter je zato upravičena do uporabe oznake "FSC Small and Community":

Lastništvo: Legalna pravica do upravljanja z upravljalско enoto gozda (npr. lastništvo, dolgoročni zakup, koncesija) obstaja na ravni skupnosti, in se nanaša na eno od naslednjih dveh možnosti:

- i. člani skupnosti so bodisi domorodna ljudstva⁶ ali tradicionalna ljudstva⁷; **ali**
- ii. gospodarska enota gozda izpolnjuje merila⁸ za majhne gozdove in gozdove z nizko intenziteto upravljanja (SLIMF).

Upravljanje: Skupnost aktivno upravlja z gospodarsko enoto gozda z usklajenimi prizadevanji (npr. v okviru skupnostnega načrta za upravljanje z gozdom) ali pa skupnost pooblasti tretjo stran za upravljanje z gospodarsko enoto gozda (npr. upravljavca naravnih virov, izvajalce del, podjetja za proizvodnjo gozdnih proizvodov). Če skupnost dovoli upravljanje gozda tretji strani, morajo biti izpolnjeni kriteriji 1 in 2 ali 3:

1. predstavniška institucija skupnosti⁹ ima zakonsko odgovornost za postopke sečnje; **in**
2. skupnost sama izvaja sečnjo; **ali**
3. predstavniška institucija skupnosti je odgovorna za odločitve o upravljanju z gozdom ter spremlja in nadzoruje delovanje in izvedbo nalog.

OPOMBA: Gozd se lahko nahaja v skupnostnem gozdu in/ali na posamezno dodeljenih zemljiščih, dokler je pravica do uporabe gozda na ravni skupnosti (npr. mehiški "ejidos" – zemljišča skupnosti na obrobju, ki se koristijo skupnostno; brazilski naravni rezervati za trajnostni razvoj).

Skupno lastništvo: Lastniška struktura, kjer so vse lokacije, zajeta v certifikatu verige sledljivosti, v lasti iste organizacije. Lastništvo pomeni vsaj 51% lastniškega deleža na teh lokacijah.

Soproizvod: (angl. co-product) Izhodni proizvod, ki nastane med primarno predelavo drugega (glavnega) proizvoda iz iste vhodne surovine (npr. žagovina, lesni sekanci, nastali pri razrezu hlodovine).

Temeljne delovne zahteve FSC: Splošni kriteriji in kazalniki Mednarodne organizacije dela (MOD), vključeni v FSC poročilo¹⁰, ki pokrivajo temeljna načela in pravice pri delu: svoboda združevanja in učinkovito priznanje pravice do kolektivnega pogajanja; odprava vseh oblik prisilnega ali obveznega dela; učinkovita odprava otroškega dela; in odprava diskriminacije pri zaposlitvi in poklicu.

Testiranje vlaken: Nabor tehnologij za identifikacijo lesa, ki se uporablja za določanje družine, rodu, vrste in izvora proizvodov iz masivnega lesa ali vlaken.

Transforni sistem: FSC nadzorni sistem, ki omogoča prodajo izhodov s trditvami

⁶ Opredelitev domodnih ljudstev v Načelih in merilih FSC za upravljanje z gozdovi (različica 5, osnutek 5): "Ljudje in skupine ljudi, ki jih je mogoče opredeliti ali označiti na naslednji način: Ključna značilnost ali merilo je samo-identificiranje kot avtohtoni ljudje na ravni posameznikov in sprejetost s strani skupnosti kot njenega člana; zgodovinska kontinuiteta s predkolonialnimi in/ali prednaselitvenimi družbami; močna povezanost z ozemlji in naravnimi viri v okolici; posebni družbeni, gospodarski ali politični sistemi; poseben jezik, kultura in prepričanja; niso prevladujoča družbena skupina; ter težnja po ohranjanju in obnavljanju svojih predniških okolij in sistemov kot posebna ljudstva in skupnosti." Vir: *Prirejeno po Stalnem forumu Združenih narodov za avtohtona ljudstva, informativni list "Kdo so avtohtona ljudstva", oktober 2007; Smernice Skupine Združenih narodov za razvoj o vprašanih avtohtonih ljudstev, 2009; Deklaracija Združenih narodov o pravicah avtohtonih ljudstev, 13. september 2007.*

⁷ Opredelitev tradicionalnih ljudstev, predlagana v Načelih in merilih FSC za upravljanje z gozdovi (različica 5, osnutek 5): "Tradicionalna ljudstva so družbene skupine ali ljudstva, ki se ne identificirajo kot avtohtoni, vendar uveljavljajo pravice do svojih zemljišč, gozdov in drugih virov na podlagi dolgo uveljavljenih običajev ali tradicionalne poselitve in rabe." Vir: *Forest Peoples Programme (Marcus Colchester, 7. oktober 2009).*

⁸ Glej merila upravičenosti za SLIMF (FSC-STD-01-003).

⁹ "Države se morajo posvetovati in sodelovati v dobri veri z zadevnimi avtohtonimi ljudstvi prek njihovih lastnih predstavniških institucij, da pridobijo njihovo svobodno, predhodno in informirano soglasje pred sprejetjem in izvajanjem zakonodajnih ali upravnih ukrepov, ki bi jih lahko prizadeli." Vir: *Deklaracija Združenih narodov o pravicah avtohtonih ljudstev, člen 19.*

¹⁰ Poročilo FSC o splošnih kriterijih in kazalnikih na podlagi temeljnih konvencij MOD, 2017.

FSC, ki je enak ali nižji od kategorije vhodnega materiala in, če je primerno, najnižje pripadajoče procentne ali kreditne trditve.

Trgovec: Posameznik ali pravna oseba, ki kupuje in prodaja les in/ali druge gozdne proizvode in ki pridobi pravno lastništvo nad blagom. Trgovci sami ne izvajajo predelave teh proizvodov, niti neposredno niti prek zunanjih izvajalcev. OPOMBA: Montaža končnih proizvodov, sušenje lesa v pečeh, polnjenje embalaže in razrez na mere se ne štejejo za predelavo proizvodov.

Trgovec na drobno: Organizacija, ki končne proizvode prodaja javnosti za uporabo ali porabo, ne pa za nadaljnjo prodajo.

Trgovski partnerji: Dobavitelji in kupci organizacije za proizvode, kupljene ali prodane s trditvami FSC.

Ustrezni vhodni material: Deviški in recikrirani vhodni material, ki ustreza pogojem za vključitev v določeno skupino FSC proizvodov, glede na svojo materialno kategorijo.

Veriga sledljivosti: FSC veriga sledljivosti je pot, ki jo proizvodi prehodijo od gozda oziroma, v primeru recikriranih materialov, od trenutka, ko je material ponovno pridobljen, do točke, kjer je proizvod prodan z FSC trditvijo in/ali končan ter označen z FSC oznako. Veriga sledljivosti vključuje vse faze pridobivanja, predelave, trgovanja in distribucije, kjer prehod v naslednjo fazo dobavne verige vključuje spremembo lastništva proizvoda.

Vhodni material, ki prispeva k trditvi: Vhodni material, ki se upošteva pri določanju trditve FSC MEŠANICA ali FSC RECIKLIRANO za proizvode, nadzorovane v okviru procentnega ali kreditnega sistema. Upravičeni materiali, ki prispevajo k trditvam, vključujejo: **FSC-certificirane materiale, popotrošniške materiale, namenjene ponovni uporabi, in predpotrošniški papir, namenjen ponovni uporabi** (opomba: ta zadnja kategorija ne vključuje drugih predpotrošniških ponovno uporabljenih materialov, kot so les in pluta). Količina prejetih vhodnih materialov z oznako FSC MEŠANICA x% ali FSC RECIKLIRANO x%, ki se štejejo kot vhodni materiali, ki prispevajo k trditvi, je sorazmerna odstotku, navedenemu v prodajnih dokumentih dobavitelja (npr. če je prejetih 10 kg z oznako FSC MEŠANICA 70%, se kot material, ki prispeva k trditvi, upošteva le 7 kg). Celotna količina vhodnega materiala, prejetega z oznako FSC MEŠANICA Kredit ali FSC RECIKLIRANO Kredit, se šteje kot vhodni material, ki prispeva k trditvi (tj. 100% vnosa).

Vhodni materiali: Surovine, polproizvodi ali končni proizvodi, ki jih organizacija pridobi ali ustvari in ki fizično vstopijo v proizvodni proces ali se tržijo v okviru FSC certifikata.

Vključena lokacija: (angl. participating site) Lokacija, vključena v področje veljavnosti večlokacijskega ali skupinskega certifikata. Izvajalci, ki delujejo v skladu s pogoji pogodb o zunanjem izvajanju, se ne štejejo za vključene lokacije.

Vrsta proizvoda: Splošen opis izhodnih proizvodov na podlagi klasifikacijskega sistema, določenega v dokumentu FSC-STD-40-004a EN *FSC Product Classification*.

Zadevni deležnik: Vsaka oseba, skupina oseb ali pravna oseba, na katero vplivajo dejavnosti organizacije. Primeri vključujejo, vendar niso omejeni na delavce, posameznike, skupine oseb ali pravne osebe, ki se nahajajo ali delujejo na območjih delovanja organizacije.

Zainteresirani deležnik: Vsaka oseba, skupina oseb ali pravni subjekt, ki je pokazal zanimanje ali je znano, da ga zanima dejavnost organizacije.

Zakonodaja o zakonitosti lesa: Nacionalna ali mednarodna zakonodaja, vzpostavljena za prepoved nezakonite trgovine z gozdnimi proizvodi (npr. Uredba EU o lesu (EUTR), ameriški zakon Lacey Act, avstralski Zakon o prepovedi nezakonite

sečnje).

Zaposlitev in poklic: Vključuje dostop do poklicnega usposabljanja, dostop do zaposlitve in določenih poklicev ter pogoje zaposlitve (Konvencija MOD št. 111, člen 1.3).

Zunanje izvajanje storitev: Praksa, ko se notranji poslovni proces (tj. dejavnosti ali naloge, ki proizvajajo določeno storitev ali proizvod) prenese na drugo organizacijo. Zunanje izvajanje se običajno izvaja zunaj prostorov organizacije, vendar lahko organizacija sklene pogodbe o zunanjem izvajanju tudi s podjetji, ki delujejo v njenih prostorih, kadar organizacija nima nadzora nad dejavnostmi izvajalca.

Forest Stewardship Council®

www.fsc.org

FSC International Center gGmbH
Adenauerallee 134 · 53113 Bonn · Germany

All Rights Reserved FSC® International 2019-2021 FSC®F000100